...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 191 (8098)
АВГУСТЫН 15
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Графигаа аргабэшэ дүүргэхэ

Үбһэ ногооной, силоснэ культурануудай хаа хаанагүй һайнаар ургабашье, республикын колхозууд болон совхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябажа байна. Августын 10-най мэдээгээр республика дотор үбһэ бэлэдхэхэ түсэб миил 11,5 процент, силос даралга оройдоо 5,0 процент, набшаһата тэжээл абалга арайхан гэжэ 29,4 процент дүүргэгдээ.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри илангаяа Хэжэнгын, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Зэдын, Яруунын ба Хориин аймагуудай колхозуудта муугаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай колхозуудта үбһэ ногооной ургаса урда жэлнүүдтэ оробол яһала һайн. Хэрбээ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэрине түрүүшын үдэрһөө хойшо һайнаар эмхидхээ һаа, тэдэнэр үбһэ абаха түсэбөө мүнөө хахадлаа гүйсэд арга боломжотой байгаа. Теэд августын 10-най мэдээгээр эндэ үбһэ абаха түсэбынь миил 5 процент дүүргэгдээд, оройдоо 1400 тонно силос дарагдаһан байха юм.

Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, тус аймагай хүтэлбэрилэгшэд, түбхын түрүүндэ партиин айкомой секретарь нүхэр Балханов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжапов гэгшэд колхозууд болон МТС-үүдэйнгээ хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табяагүй, тэдэнэй нобшо налагай ажалтай эбсэшоод байгаа. Мүнөө хүрэтэр эдэ хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө хайшан гээд, ямар аргаар дүүргэхэ, ниитынгээ адуу малые юугээр тэжээжэ ондо оруулха, мал шэмыень яажа дээшэлүүлхэ тухайгаа һайса бодожо үзөөгүй байха юм. Энэнь тон гэмшэлтэй.

Мүн иимэрхүү байдал Кударын аймагта үзэгдэнэ. Эндэ үнгэрһэн үбэлдөө үбһэ тэжээлэй багаар бэлэдхэгдэһэн дээрэһээ нилээд олон мал хорогдоһон байгаа. Тиигэбэшье, тэрээнһээн бодото һургаал гаргаагүй, энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлгые баһал аали нобшоор ябуулжа байнхай.

Олохон аймагуудта үбһэ сабшалгаяа аалиар ябуулхын хажуугаар, хуряалга, сомолгые ехээр гээгдүүлнэ. Тиимэһээ абтаһан үбһэнэй шанар муудажа, гутана. Жэшээнь, Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 492 гектар ногоо сабшагдабашье, нэгэшье центнер үбһэн һүрэлэгдөөгүй байшоо. Бичурын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо нилээд ехэ үбһэн бухаллагдаад, сомогдоод гутаһан байха юм.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ бии байгаа бүхы дутагдалнууд, нэн түрүүн МТС-эй машина, техникэ муугаар ашаглалга, хүнүүдэй ажалые һулаар эмхидхэлгэ, абаһан үбһэеэ зүбөөр хадагалха тушаа оролдолго бага гаргаһан ябадал хадаа партиин айкомуудай, аймгүйсэдкомуудай зүгһөө энэ шухала кампаниие тон һулаар хүтэлбэрилһэнһээ болоо гээшэ. Тэдэнэр тэжээл бэлэдхэлэй дутагдалнуудтай эбсэшоод, таряа хуряалгын жэгдэртэр тэжээл абаха түсэбөө 70 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэ гэһэн зорилгые бэелүүлхын хойноһоо бүхы хүсэеэ элсүүлээгүй байна бшуу.

Үбһэшэдэй дунда политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Олохон бригадануудта мүрысөөнэй доска, газетэ, журнал үгы. «Дайшалхы хуудаһан» гаргагданагүй, хэгдэһэн ажалынь бүридхэгдэнэгүй.

Зорилго юуб гэхэдэ, эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые ябуул усадхажа, тэжээл бэлэдхэхэ тушаа таба табан үдэрэй графигые бригада, колхоз бүхэн аргабэшэ дүүргэхын түлөө бүхы хэмжээ абаха, доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ ёһотой. Хэрбээ хура бороо саг үргэлжэ ороод, үбһэ һүрилэхэ аргагүй байбални, тэрээгээр силос дараха хэрэгтэй. Мүнөө үедэ хээрэ газаагуур үрмэһэн, халаахай ехээр ургаад байнхай. Тэдэниие сабшажа, силос дараха зэргэтэй.

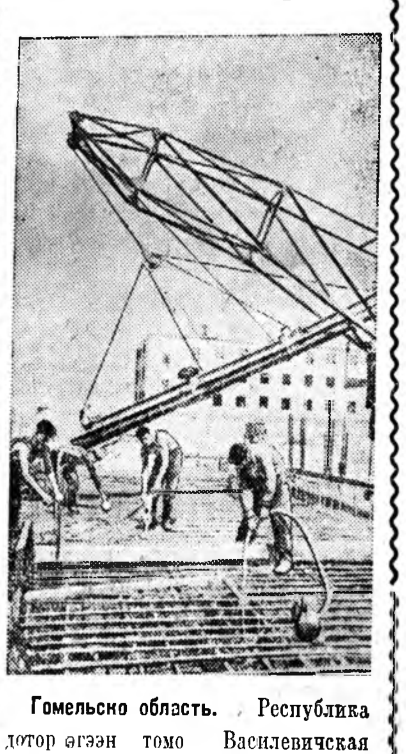
Партиин айкомууд, аймгүйсэдкомууд, МТС-үүдэй директорнууд болон колхозуудай правленинууд доторойнгоо бүхы арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэжэ, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ графигаа аргабэшэ дүүргэхэ, силос даралгые үргэнөөр эмхидхэхэ уялгатай.

Нүхэд тэжээл бэлэдхэгшэд! Үдэр бүриингөө даалгабариие дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө оролдогты, ажалай шанарые һайжаруулагты!

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин түсэбые дүүргэлтэ тухай 1956 оной августын 10-най мэдээн

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгада оруулхада хэгдэһэн бүхы хүдэлмэри (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Условно трактор бүхэнөөр хэһэн хүдэлмэри (гектараар)	МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгада оруулхада хэгдэһэн бүхы хүдэлмэри (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Условно трактор бүхэнөөр хэһэн хүдэлмэри (гектараар)
...гын	82,5	535,6	Торин	65,6	341,7
...имскэ	81,9	387,6	Бага-Куналейн	63,5	374,4
...-Кударын	78,2	540,2	Кяхтын	63,4	429,7
...анын	77,4	436,9	Үдын	63,3	403,5
...нскын	76,4	549,5	Хонхолойн	63,1	381,4
...онэй	76,2	469,9	Куйтунска	62,7	326,7
...иин	75,5	406,1	Сэлэнгын	62,5	377,2
...энгын	75,4	412,7	Баргажанай	61,3	378,6
...ан-Усанай	74,4	427,9	Үшөөтэйн	60,0	403,2
...рэнэй	72,3	398,3	Иволгын	59,2	323,8
...но-Ключевскойн	72,0	483,3	Бичурын	58,9	352,5
...тын	71,4	469,3	Сүхын	57,3	336,8
...бын	69,2	452,5	Селендумын	57,0	419,0
...люйскэ	68,0	557,8	Сосновско	57,0	308,1
...алтайн	67,8	362,4	Тарбагатайн	55,8	348,2
...игадайн	67,1	363,1	Ехэ-Куналейн	54,7	353,8
...о-Брянска	67,0	444,2	Итанцын	53,9	316,5
...нтын	66,6	430,5	Закаменай	53,5	246,8
...раничнэ	66,1	411,2	Гашейн	49,6	314,1

Эхэ орон доторнай

Гомельско область. Республика дотор эгээн томо Василевичская ГРЭС Шатилки гэжэ тосхондо баригдажа байна.

Мүнөө энэ барилгын бүхы участогуудта барилгын ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ.

Энэ жэлдэ барилгашад 400 мянган кубометр шорой малтажа хаяха, 4 миллион шахуу хирпиисэ табиха, мянга гаран тонно арматура хабсаргаха, мүн 3 мянга гаран квадратна метр байра ашаглалгада үгэхэ ёһотой. Энэ даалгабаряа барилгашад амжалтатайгаар дүүргэнэ. Барилгын хахад жэлэй түсэб 100,1 процент дүүргэгдээ.

Главна корпусай барилга түргэнөөр ябуулагдана. Мүнөө дүрбэн турбогенераторай байха машинна залай торхонь бүтэжэ байна. Энэ барилгын управлениин главна инженер И. Б. Копельянай дурадхалаар бүтээгдэһэн бетон табиха агрегат һайнаар хүдэлнэ. Энэ агрегат 1 часай туршада 20 кубометр бетон табина. В. Драгунай хүтэлбэрилдэг бригада тус агрегадые һайнаар шудалжа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Драгунай бригада хоёрдохи турбогенераторай һуурииe табижа байна.

Брест. Гитлеровскэ эзэмдэгшэдһээ Брест городые сүлөөлһөөр 12 жэлэй ойе, мүн Брестскэ хэрэмые хамгаалгын 15 жэлэй ойе городой ажалшад һаяхан тэмдэглэбэ. Советскэ хүнүүд Эхэ оронойнгоо түлөө ами наһаяа үгэгшэдэй дурасхаалые хүндэлэн ёһолно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Брест городойхид крепостиин Холмска воротануудай хажуугаар гаража ябана.

Москва. 4 мянга гаран километрын аян зам хэжэ ерэһэн «Родина» гэжэ теплоход Северна речной вокзалай центральна причалда тогтобо. Энэ теплоход Советскэ Союзай захилаар Германска Демократическа Республикада бүтээгдэһэн байна. Һаядаа тус теплоход Астрахань ошохо замдаа гарахаяа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Родина» гэжэ теплоход.

ТАСС-эй фотохронико.

Яаралтай хэмжээ абаха

Хориин аймагай Үдын МТС-эй харьяата колхозууд тэжээл бэлэдхэлгые тон муугаар ябуулна

Мүнөө жэлдэ Үдын МТС-эй харьяата алишье колхоздо ябахада, үбһэ ногооной ургаса урда жэлнүүдтэ орходоо жэшээгүй һайн байна. Илангаяа Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Зүүн Хасууртайда, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Хан-Жаргалантада гү, али «Победа» колхозой Хасууртайн адагта үбһэ ногоон үдхэн, моринойүбсүү туламаар ургаһанхай. Нютагай хүн зоной хэлсэһээр, эндэ олохоншье жэлэй иимэ баян ургаса үзэгдөөгүй юм ха.

...Эндэхи колхозууд үбһэнэй хүдэлмэри эхилһээр һара шахуу болобо. Энэ удаан саг соо гол түлэб сабшалга дүүрэжэ, ехэнхи үбһэн абтаад, мүн хээрын үбһэ ногоогоор, үрмэдэһэ халаахайгаар силос ехээр дарагдаһан байха байгаа. Гэбэшье, мүртэй хүдэлмэри хэгдээгүй байна.

Мүн МТС-эй харьяата колхозууд силос дараха түсэбөө миил 6 процент дүүргээ, хоёр колхозһоо бэшэниинь набшаһата тэжээл оройдоо бэлдээгүй. Энэ ушар юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, колхозуудай правлени болон партийна организаци, мүн МТС-эй дирекци энэ хүдэлмэриие муугаар хүтэлбэрилһэн байха юм. Партиин Хориин айком ба аймгүйсэдком зохихо хэмжээ саг соогоо абаагүй, колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хээгүй, иимэ байдалые хубилгажа шадаагүй байһаар. Тиимэһээ эндэхи колхозуудай ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэлгые муугаар ябуулжа байһан ушар шалтагаанииень элирүүлхын тулада хэдэн баримтануудые харуулаебди.

АЖАЛАЙ ЭМХИГҮЙ ДЭЭРЭҺЭЭ

Алишье колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй тэжээл бэлэдхэлгэ тухай хөөрэлдэхэдэ, «хура бороо ходо ороод, үбһэ юрэдөө абхуулнагүй» гэжэ хэлэдэг байна. Үнэхөөрөөшье, Хоридо мүнөө ехэ шиигтэй, хура бороо ехэтэй зун болоо. Тиигэбэшье, энэ гол шалтагаан бэшэ. Харин эндэхи колхозууд энэ шухала хүдэлмэриие хайша хэрэгээр эмхидхэнэ. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Кожевников, парторганизациинь секретарь нүхэр Иванов) үбһэнэй 3 бригада, хамтадаа 160 гаран хүн, 2 тракторна агрегат нэгэ нэгэ тармууртайгаар, 9 морин косилка, 10 морин тармуур хүдэлмэрилнэ. Теэд һара шахуу саг соо хэһэн хүдэлмэриень хүн бүхэндэнь хубаабал, дунда зэргээр 12 центнер һүрилэгдэһэн үбһэн, 4 центнер силос хүртэнэ. Энэ колхозой алишье бригадада үбһэ хуряалгын хүдэлмэри тон муугаар эмхидхэгдэнхэй, ажалайнь журам һула. Үнэгэтэй ба Хасууртайн адагта нүхэд Кожевников, Мартынов гэгшэдэй бригадын үбһэшэд үглөөгүүр орой хүдэлмэрөө эхилжэ, эртэ дүүргэжэрхидэг юм. Тиимэһээ олонхи үбһэшэд үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэггүй байна.

— Моридни муу аад, һэлгүүлхэ моридшье үгы юм. Тиимэһээ нормоёо дүүргэнэгүйбди,—гэжэ 2-дохи бригадын морин косилкашан В. Кожевников мэдүүлнэ. Үнэндөө энэ нүхэр нормоёо дүүргэхые оролдодоггүй, дээгүүр, далантайгаар сабшадаг.

Августын 4-нэй үглөөгүүр Хасууртайн адагай бригадынхид наранай дээрэ гаража, 7 час шахатар ажалдаа гараагүй байба. Тиигэһээр байтарын бороо орожо, оройтоһон үбһэшэд, тэрэ үдэртөө ажал хэнгүй шахуу үнжөө. Гадна, тэрэ үдэр үбһэндэ үдэрөөр ябадаг 20 гаран эхэнэр машинаар үглөөнэй 8 час үнгэржэ байхада тосхонһоо гараһан аад, бороогой дуһахада һөөргөө бусашаһан байна. Хура бороотой үдэр үбһэ хуряалгын һаатабашье, силос дараха ёһотой бшуу. Теэд колхозой үбһэшэд олонхи үдэрөө миин үнгэргэдэг.

Тус колхозһоо 50 гаран модоной газарта байдаг Ойбонтын 3-дахи бригадада олонхи үбһэшэд үдэрэйнгөө нормые дүүргэнэгүй, заахан лэ бороотой үдэр ажал хэнгүй үнгэрнэ. Энэ бригадын 30 гаран хүн нэгэшье центнер силос, набшаһата тэжээл бэлэдхээгүй. Эндэ хүдэлмэрилдэг тракторна агрегат сабшаха, тармахадаа нормоёо дүүргэнэгүй. Эндэ хүбшэ, хабшуу газар юм. Тиимэһээ энэ газарай үбһэ гараар, морин косилкаар сабшажа абабал зохистой, тракторна агрегадаа уужам тала газартал ашаглаха байгаа. Энэ бригадын бухал табигшад залуу басагад М. Казазаева, З. Вахрушева, В. Иванова гэгшэдэй жэжэхэн бухалнуудые табиһаниинь бороодо оёортоо хүрэтэр норожо, үжэһэн, гутаһан байна. Эдэнэрэй ажалаа муугаар хэһыень мэдэжэ байгаад, бригадир В. Серипионов ямаршье хэмжээ абаагүй.

Эгээл иимэ дутуу дунданууд Калининай, Сталинай нэрэмжэтэ, «Гигант», «Пламя» колхозуудта ушарна.

Жэшээлхэдэ, «Пламя» колхоздо силос даралга августын 7-һоо эхилээ. Энэ хүдэлмэриие үни хада эхилһэн, мүнөө хэдэн зуугаад тонно силос дараһан байха ёһотой аад, харин колхозой түрүүлэгшэ нүхэр А. Мишарин «үрмэһэ ногоомнай ургаг, байд гэе» гэһээр энэ хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэр хойшолуулаа. Энэ колхоздо мүн набшаһата тэжээл оройдоо бэлэдхэгдээгүй.

МТС-эй ТЕХНИКЭ МУУГААР АШАГЛАГДАНА

Тус МТС харьяата колхозуудтаа мүнөө жэлдэ 5500 гектарай үбһэ сабшаха, 6 мянган гектарай үбһэ тармаха, 4 мянган тонно үбһэ һүрилхэ юм. Хэрбээ энэ түсэбөө дүүргэжэрхидэг жэшээтэй һаань, ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ, тэжээл бэлэдхэлгэ урагшатай, бүтээсэтэй байха һэн. Теэд МТС урдашье жэлнүүдтэ түсэбөө ходо дүүргэдэггүй һэн. Мүнөөшье жэлэйнь түсэб саарһан дээрээл байна. Эндэ үбһэ сабшалгын түсэб 21 процент, тармалга 12 процент дүүргэгдээ.

Мүнөө МТС-эй 12 тракторна агрегадай сабшалгаар гү, али тармалгаар нормоёо дүүргэһэн үдэр гэжэ хомор юм. Муугаар заһагдаһан ба запасной частьнуудые эртээнһээ бэлэдхээгүй дээрэһээ агрегадуул ходо эбдэржэ, һаатана. Жэшээлхэдэ, МТС-эй буусаһаа зуу гаран модоной газарта, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо ажаллажа байһан Ринчин-Нима Дамбаевай тракторна агрегат али болохо шалтагаанаар һаатана. Һаяхан нэгэ косилкынь штанг эбдэржэ, хоёр үдэр, горючи дутажа, гурбан үдэр һаатаһан байна.

Мүнөөшье керосин бага үлэбэ,—гэжэ тракторист Д. Н. Митыпов хэлээд, саашань үргэлжэлүүлнэ,—бороодо харгы муудаа, машинамнай ябажа шадахагүй гээд, колхоз МТС хоёр горючи таһалдуулна. Һаяхан колхозой машина горючи асаржа ябаһан аад, эндэ хүрэнгүй, хэдэн модоной газарта хаяжархёод, бусашоо һэн. Харин тиихэдэнь энэ харгыгаарнь леспромхозой машинанууд үдэр бүри модо шэрэдэг байна.

Мүн энэ бригадада дүтэхэн байһан «Победа» колхоздо ажалладаг В. Хорушоновой тракторна агрегат урагшаа ябанагүй. Эндэ һаяхан нэгэ косилкын маховигай гол эбдэржэ, хэдэн үдэр һаатаа. Иигэ нигэһээр агрегат оройдоо 60 гектар сабшаа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, МТС холын бригадануудта техническэ туһаламжа муугаар хүргэдэг, тэдэниие шухала запасной частьнуудаар хангадаггүй байна МТС-эй механигууд, главна инженер нүхэр И. К. Машанов холын бригадануудаар тон үсөөн ябадаг, тэдэндэ һанаагаа зободоггүй.

Тиихэдэ нэгэшье колхоздо тэжээл бэлэдхэлгэ комплексноор механизацилагдаагүй. Үнгэрхэдөө, һүрилдэг механизмууд нэгэшье колхоздо ашаглагданагүй. МТС-тэ «СТУ-07» маркын 3 стогометатель, 5 кранова стогометатель оройдоо ашаглагданагүй, колхозой центртэ, МТС-эй буусада хэбтэнэ. Мүн Калининай нэрэмжэтэ колхоздо нэгэ тракторна тармуур ашаглагдаагүй хэбтэнэ. Тиихэдэнь 2-дохи комплексно бригадада сабшалга, тармалгын хоорондо забһар ехээр гаранхай байха юм. Тус бригадын бригадир нүхэр Ц-Д. Гунзенов үбһэ тармаха болоходоо хүршэ бригадануудтаа ошожо, тармуур эридэг байна.

—Юундэ эдэ механизмууд ашаглагданагүйб?—гэжэ МТС-эй главна инженерһээ асуухада: — колхозууд хэрэглэхэеэ арсаа,—гэжэ нүхэр Машанов һанаа амараар харюусана.

Зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэд, жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бальжинимаев, «Пламя» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мишарин, «үбһэ ногоомнай үшөө үндэр болог хүлеэе гэһээр тракторна агрегадуудай хүдэлмэриие һая болотор һаатуулаа. Тиигэжэ МТС-эй техникын муугаар ашаглагдажа байхада, МТС-эй директор нүхэр И. Д. Далбаев, главна инженер нүхэр И. К. Машанов гэгшэд зохихо хэмжээ абаагүй һуунад.

Мүн үбһэшэдэй дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриин дутагдалнуудые тэмдэглэнгүй гарахын аргагүй. Үбһэшэн бүхэн тусхай уялгануудые абаагүй байхаһаа гадна, зарим нэгэниинь үдэрэйнгөөшье нормые хүсэд һайн мэдэнэгүй. Олохон бригадануудта показателиин доскануудгүй, ханын газетэ болон «Дайшалхы хуудаһан», «молни» гаргагданагүй. Эдэ бүгэдые эмхидхээгүй байһан партиин айкомой МТС-эй зонодохи инструкторска группа (скретариинь нүхэр Д. Ж. Дагбаев), МТС-эй партийна организаци (секретариинь нүхэр П. Ф. Мартынов) зэмэтэй.

***

Мүнөө саг ошоо. Эндэхи колхозуудай тарялангай ургаса эдеэшэжэ захаланхай, зарим газарай тариан эдеэгээ хүсэжэ, олон хоног үнгэрэнгүй амяарлан хуряалга эхилхээр болохонь. Тиимэһээ ажахын хоёр кампаниие зэргэ ябуулханьколхозуудта, МТС-тэшье хүндэ болохо юм. Эгээн тиимэһээ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие түргэдхэжэ, гээгдэлһээ гарахын тулада үдынхид онсо яаралтай хэмжээ абаха ёһотой.

Ц. Дандаров, манай корреспондент.

Зэдынхид үбэһээ мууса хуряана

Колхозуудай ниитын малда хэрэглэгдэхэ тэжээл дүүрэнээр бэлдэхэ гэһэн зорилго колхоз бүхэнэй урда табигданхай. Гэбэшье, энэ зорилго Зэдын аймагай колхозуудта тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна.

Арга боломжоёо хэрэглээд, тэжээл саг соонь бэлдэжэ эхилээ һаа, энэ аймаг малаа хүсэд хангаха аргатай. Мүнөө жэлдэ хабарһаа хойшо газар шиигтэй байжа, үбһэ ногоон муу бэшээр ургаа. Тиигээд удаань бороо орожо, таряалангай гараса һайжарһан байна.

Эндэхи зарим зарим колхозууд тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулна. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө энэ хүдэлмэриие һайнаар эмхидхээ. Нүхэд Дамбаев, Цырендашиев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг комплексно бригаданууд үбһэ хуряалга, силос даралгые эршэмтэйгээр ябуулна. Колхозой сабшалан дээрэ тракторна сенокосилка, 6 морин косилка, хэдэн арбаад гар хажууршад ажаллана. Тэдэнэр июлиин 20-һоо хойшо 460 гектарай үбһэ сабшаа, 570 тонно силос дараа, 370 центнер үбһэ бэлдээ. Дурсагдаһан хоёр бригадануудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн бодотоор эмхидхэгдээ. Тэрээндэ нүхэр Дамбаевой даадаг бригадынхид түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри Маленковой, Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозуудта нилээд эмхитэйгээр ябуулагдана.

Гэхэтэй хамта, Зэдын аймаг бүхыдөө үбһэ хуряалга яахын аргагүй муугаар ябуулна. Энэ жэлдэ дурсаглаһан хүдэлмэри нёдондонойхиһоо һураггүй һайнаар эмхидхэгдэхэ зэргэтэй аад, тон аараг удаанаар үнгэргэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй августын 5-да тус аймагай колхозууд 4650 гектар талмайн үбһэ сабшажа, 17509 центнер тэжээл бэлэдхээд байһан аад, мүнөө жэлэй энэ болзорто 2851 гектарай үбһэ арай гэжэ сабшаад, оройдоо 4424 центнер үбһэтэй болоод байна. Зарим колхозуудта силос даралга хангалтагүй байһаар.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлгэ һайн гэхын аргагүй. 2076 гектар талмайтай сабшалангай ургаса хуряаха түсэбтэй байһан энэ колхоз арайхан гэжэ 300 гектарай үбһэ сабшаба. Тэжээл бэлэдхэлгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһанай шалтагаание тус колхозой хоёрдохи комплексно бригадын (бригадирынь нүхэр Побоков) жэшээ дээрэ харуулхада зохихо байна. Доодо-Үшөөтэй гэжэ газарта бригадын 40 хүдэлмэришэд, хоёр морин сенокосилка июлиин 20-до үбһэндэ гараһан байгаа. Энэ бригада августын 16 хүрэтэр 623 гектар сабшалангай үбһэ хуряажа сомохо ёһотой байһан аад, 15 хоног соо арай гэжэ 100 гектар сабшалан унагааба.

Эндэ ажалай нормо дүүргэгдэнэгүй. Хуряалгын эхилһэнһээ хойшо сенокосилкын машинистшье, мүн гар хажууршадай нэгэниинышье нормоёо дүүргэнэгүй. Тиигэжэ бригада үдэр бүхэндэ арай гэжэ арбан гектар сабшана. Хэрбээ энэ хэбээрээ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри ябуулха болоо һаа, үшөө таби гаран үдэр удааруулагдахань.

Энэ бригада юундэ иимэ муугаар хүдэлнэб гэхэдэ, эндэ ажалай журам, хүдэлмэриин эмхидхэл һула. «Хэды хүн үбһэндэ ябаха түсэбтэй юм?» гэжэ бригадир нүхэр Побоковһоо асуухада: «Ямаршье түсэб үгы» гэжэ харюусана.

Тэрэшэлэн Сталинай, Доржо Банзаровай, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозуудта үбһэнэй хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэ хуряалгада колхозникуудые элсүүлхын орондо энэ хүдэлмэриие бэе бэедээ хаялсаад (түрүүлэгшэнэрынь бригадирнуудтаа, бригадирнуудынь түрүүлэгшэнэртээ найдаад) ябаха юм. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үбһэндэ миил 15—18 хүн ябана. Тиимэһээ энэ колхоз оройдоо 50-аад гектарай үбһэ сабшаа. Зарим колхозууд комплексно бригадануудые эмхидхэжэ, олон хүнүүдые тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябуулха аргатай болоһон аад, тэрэнээ хэрэглэжэ шадаадүй байһаар. Правлениин хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, бригадануудта бригадир, тэрэнэй туһалагша болон тоо бүридхэлшэд мэтын хүнүүд үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлдэг.

Гадна, аймагай колхозууд 26100 тонно силос дараха түсэбтэй. Теэд тэрэниие хэхэ башни, траншей гэхэ мэтэ зарим колхозуудта дутаха юм. Илангаяа Сталинай (Гэгээтэ), Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд үшөө 500—500 тоннын траншей бариха аад, барилгын хүдэлмэри ябуулнагүй.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри юундэ унжагайруулагдааб гэхэдэ, партиин айкомой, тэрэнэй инструкторска группануудай, мүн аймгүйсэдкомой зүгһөө МТС-үүдтэ, колхозуудта шанга эрилтэ табяагүй байһанһаань болоо.

Н. Цыбенов, манай корреспондент.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Холын малшадта анхарал багаар хандуулагдана

Ториин аймагай олохон колхозууд Зэдын аймагта малаа асаржа, гүрэнэй фондын газар дээрэ зуhалуулдаг байна. Ехэнхидээ hаалиин мал, хонид, эндэ ерэдэг. Юуб гэхэдэ, үбһэ ногоо hайнтай, хужартай газарта малаа бэлшээжэ, хүсэ шадал абхуулха, ашаг шэмэ ехээр абаха зорилгоор малынь эндэ асарагдадаг.

Үшөөтэйн гол дээрэ Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай hаалиин мал зуhалжа байдаг. Тэдэнэй зарим гүүртэнь май hараhаа хойшо эндэ ерэнхэй. Энэ үе соогоо hү hаалгань хэр зэргээр дээшэлээб гэжэ харахада бирагтай бэшэ юм.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гүүртые абажа харая. Эндэ 6 hаалишад тус бүридөө 14 үнеэ харана. «Үнеэн бүриинөө хэды шэнэлэн hү hаха түсэбтэй аад, хэды литр hаагаад байнат»—гэжэ hаалишадhаа асуухада «дунда зэргээр 1200 литр hааха уладуудбди» гэнэ. Теэд хэды шэнээн hүнэй hаагдаhые мэдэхэ хүн олдохогүй байба.

Июль hара хадаа үбһэ ногооной хүсэд гаража, үнеэдэй hү ороход үе болоно. Энэ hарын түрүүшын арбан хоног соо ямар хубилалта болоо ааб гэжэ харахада hү hаалгань нэмээгүй, харин хорошоhон байна. Хэрбээ июлиин 1-дэ гүүртын үнеэд бүхы дээрээ сүүдхэдэ 370 литр hү үгэдэг байгаа hаа, июлиин 18-да 283,5 литртээ орошоhон байха юм. Тиихэдэ нэгэ hаалишан үдэр бүхэндэ 20 литр hү түсэбhөө дутуугаар абана. Энэ юун дээрэhээ болоо гээшэб гэжэ асуухада, үнеэд тарюулагдаад, hүсэ татаа гэhэн шалтаг бариха. Хэды тиимэ болобошье, үдэр бүхэнэй зуугаад литр hү дутуу абаха гээшэ харамтай хэрэг болоно.

Үшөөтэйн голые үгсөөд, ленинэйхидhээ хоёр километр тухай газарта Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эрхим гүүртэ байдаг. Артелиин түрүү hаалишан Наталья Ивановна Ламухина ахалагша hаалишан юм. Энэ гүүртэ Торинигоошье аймаг соо бараг гүүртэ гэжэ тоологдодог байгаа. Теэд үнэн дээрээ hайрхахашье юумэ балай үгы.

Июлиин түрүүшын 18 хоногой эхин ба hүүлшын үдэр хоёрые сасуулхада hү hаалгань гүүртэ дээрээ 11 литрээр бага болоhон байна. Юрэнхы дээрэнь абаад харахада hү hаалгань нэгэ үдэр нэмэжэ, нүгөө үдэрынь хороно. Мүнөө үедэ hү hаалга нэмэхэhээ бэшэ, хорохо ёhогүй байгаа.

Мүн тэндэ ойрохоно тус аймагай «Коммунизм» колхозой hүнэй-товарна гүүртэ оршоно. Тэрэ гүүртэ 96 hаамхай үкеэтэй. Тус гүүртэ хоёрдо хоногой турша милл гурбахан hаалишантай байгаа. Харин hүүлэй үедэ хүнүүдые нэмэжэ, гүүртээ hаалишадаар бүридүүлhэн байна. Иимэ үсөөн hаалишадаар бага hү абажа байhаниинь мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, гурбан hаалишан иимэ олон үнеэ hаажа хүшэ хүрэхэшье аргань үгы ха юм.

Эдэ гүүртнүүд дээрэ hүниин адуулга эмхидхэгдээгүй мүртөө, үнеэдынь үдэртөө гурба дахин hаагдана. Углөөнэй 5—6 часта үнеэдэ hаажа гаргаад, үдын 12 часта hөөргэнь намнажа, газаагаа орулна. Тиигэжэ часаар үнеэдынь газаа хаагдана. Гурбадахи hаалгань үдэшын 9 часта эхилдэг. Энээгээр бодоходо, хэзээ бэлшээжэ садаха мал гээшэб?

hү, тоhо ехээр абахын тулада hаамхай үнеэдэ hайн бэлшээридэ гаргаhаниинь ехэл hайшаалтай хэрэг болоно. Гэбэшье, ажал хэрэгэй амжалта хүнүүдэй дулдыдадаг байна ха юм. Тиимэhээ эндэхи hаалишад тухай ехэ анхарал хандуулжа, тэдэнэй байга байдал hайжаруулха, ажал хүдэлмэриинь зүбөөр эмхидхэжэ, тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха, культурна эрилтэнь эрхимээр хангаха гээшэ колхозуудай правленинүүдэй, партиина организацинуудай арюун уялга болоно.

Эдэ колхозуудай партиина организацинуудай секретарьнууд нүхэд Лемешков, Барабашин, Кочелев гэгшэд hаалишадай хоорондо мүрысөө эмхидхэжэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри hайнаар табижа, социалистическэ уялганууда дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ элсүүлэн эмхидхэхэ эрэгтэй байhан аад, тон hулаар хүдэлнэ. Эдэ секретарьнуудай алининшье малшадта оройдоошье ерэдэггүй. Түрүүлэгшэнэршье харагдадаггүй.

Артельнүүдэй правленинүүдэй болон партиина организацинуудай малшад тухайгаа анхарал табидаггүй байhые юун гэршэлнэб гэхэдэ, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай hаалишад бороогой ороходо дуhаалдаг, муу байрада байна. Хүнэhөөр дутадаг дээрэhээ 40—50 километрын газарта колхозоо ошохо баатай болодог. Мүн нүүдэл найман муугаар эмхидхэгдэнхэй. Медицинскэ туhаламжа байра дээрэнь үзүүлэгдэнэгүй.

hаалишадай дунда ойлгуулгамжын хүдэлмэри ябуулха нэгэшье агитатор үгы. Газетэ, журнал үсөөн абтана. hаалишадай мүрысөө хэншье хүтэлбэрилнэгүй, тэрэнэй дүнгүүдые гаргагдадаггүй байна. Тингэдэ «эндэ ерэхэ» нэгэшье дахин кино хараагүйбди» гэжэ hаалишад мэдүүлнэ.

Эдэ бүгэдын эсэстэ эндэхи hаалишад ажалай журам, зоотехническэ заабари сахихаяа болишонхой. Малшад үнеэдэ нүхэдтөө дам даалгажархёод, өөhэдынгөө зоргоор ниишэ тиишээ ябажа байдаг болоо. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша hаалишан Мария Ламухина үнеэдэ орхёод, өөрынгөө дураар гэртээ ябашоо. hаалишан Парфененкова июлиин 18-да баhал гэртээ харишаhан байна. Эдэнэй гэртээ харихада үнеэдынь hаалдангүй үлэнэ.

Колхозуудай правленинүүд болон партиина организацинууд дурсагдаhан алдуу дутуунуудые саг дары усадхажа. hү ехээр hаажа абаха хэрэгые хангаха уялгатай.

Мүн партиин айком, аймсоведэй гүйсэдком дурсагдаhан артельнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэхэ зэргэтэй.

Н. Цыбенов, манай корр.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлэгшэд

Манай Кударын аймагай Хамнигадайн МТС-эй механизаторнууд зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ орсоhо тарианай үндэр ургаса абахын түлөө мүрысэжэ байна. Социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, тэрээнине зүбөөр хүтэлбэрилдэг байhын тула 6 тракторна бригадада партиина болон партийно-комсомольско группанууд байгуулагданхай. Нүгөөдэ гурбан бригадада ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэг тэндэхи коммунистнууд ба комсомолецуудта даалгагдаа.

9-дэхи тракторна бригада (бригадирынь Д. Н. Максимов, группарторгонь А. Я. Шангин) мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Энэ бригадын августын 1-нэй мэдээгээр тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэб 72.4 процент дүүргэжэ, 11 тонноhоо үлүү түлишэ, түрхэлгын материалнуудые алмаад, МТС-эй дирекциин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг абаба. Бригадын механизаторнуудай дунда саг үргэлжэ хөөрэлдөөн хэгдэдэг, газетэ болон журналнууд уншагдадаг, дайлаhых хуудаhан саг саттаа гаргагдадаг юм.

6-дахи тракторна бригада ажалдаа hайн амжалтануудые туйлана. Энэдэ механизаторнуудай мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри гаргагдажа, илагшадта дамжуулгын Улаан вымпелнүүд барюулагдадаг.

П. Баранников,
Хамнигадайн МТС-эй парторганизациин секретарь.

Элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые хэнэ

Үбhэ, таряа хуряалгын үедэ политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула КПСС-эй Бичурын айкомой, аймагтахи ДОСААФ-эй комитедэй үүсхэлээр агитбригада эмхидхэгдэнэн юм. Тэрэнине ВЛКСМ-эй аймкомой бюрогой гэшүүн нүхэр А. Шадрин хүтэлбэрилдэг.

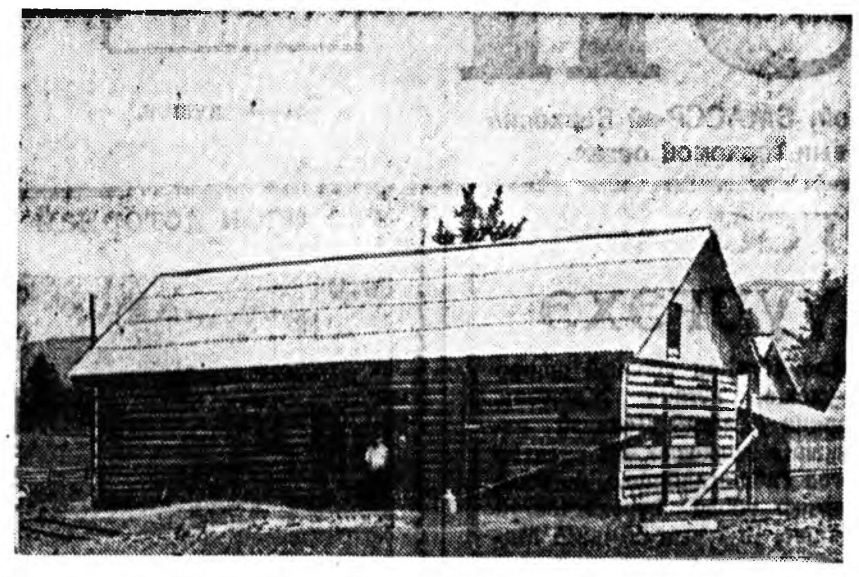
Энэ агитбригада Бага-Куналейн МТС-эй харьяата колхозуудаар ябажа, хамтадаа 15 концерт харуулаа. Эгээн түрүүн Маленковой нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи бригадада ошоходо, концерт табяа. Программадань элдэб дуунууд, хатар нааданууд бии. «Заря коммунизма» колхозой холын бригаданууддаар ябажа концерт харуулба. hайн концерт табижа, ажалшадые ехээр hонирхуулhанайнь түлөө колхозой түрүүлэгшэ нүхэр М. Ф. Олейников агитбригадынхидта баяр хүргөөд, үбhэ хуряалгаяа хаhа сар соонь дүүргэхэбди гэжэ найдуулаа.

Эдэнэр мүн бусадшье колхозуудта лекци, элидхэл, хөөрэлдөө хэhэн байна. Уласхоорондын байдал тухай олон лекци уншагдаа.

Г. Тамацыренов.

ХҮДӨӨ ТОСХОНУУД БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ, ШЭНЭ ШЭНЭ ГЭР БАЙРАНУУДТАЙ БОЛОНО

☆ ☆

Закаменай аймагай колхозууд мүнөө жэл барилга ехээр хэжэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Победа» колхозой hүнэй гүүртэнүүдэй нэгэн дээрэ баригдажа дүүрэжэ байhан культбазын гэр. Л. Дашиевай фото.

Барилга олоор хэгдэнэ

Нёдондо жэлэй июль hарада Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр hунгагдаад, Санжа Дашиевич Бельгаев эгээн түрүүн бригада, фермэнүүдээр ябажа, ажахыгаа шэнжэлэн, ажал хүдэлмэритэйнь танилсажа байгаа hэн. Артелиин ажахын бүхы hалбаринууд угаа ехэ тэрэгдэлдэ орошон юм.

Томодхогдоhон энэ ажахыда малай нэгэшье hайн байра үгы байба. 10—15 жэлэй саада тэр баригдаhан хотон, далнууд үмхиржэ hандаршаhан, шэнэ байранууд баригдаагүй байгаа. Ажалай эмхидхэлэй муу дээрэhээ олон колхознигууд ниитын хүдэлмэридэ хабаадалсадаггүй байба.

Нэгэтэ үбhэ хуряалгын түлэг ябажа байхада Санжа Дашиевич hүритэй үбhэ хуреэлжэ байhан үбгэдэй хажууда ерээд, үнихэн хөөрэлдэбэ. Үбгэд Жамса Мальжунов, Шүлтэм Билдаков гэгшэд барилгын хүдэлмэри гүрэнөөр хэхэдэ хүнүүдшье, модо шулуушье эндэмнай элбэг юм гэжэ шэнэ түрүүлэгшэдэ хөөрэбэ. 10—15 жэлэй саада тээ колхозой шэнэ амбарнуудые, малай байрануудые, колхозникуудай гэрнүүдые бариhан тухайда, хаана ямар газарhаа барилга хэхэ модо, шулуу асардаг тухайда хөөрэбэд. Тэрэ үедэ баригдаhан гэр байранууд мүнөө хуушаршоо, олонинь үмхиржэ hандаршоо. Үбгэжөөл дархашуултай хөөрэлдэхэ үедөө, «эдэ үбгэдтэй ямаршье барилга хэжэ болохо» гэжэ түрүүлэгшэ шэбшэн hууба.

Правлениин ээлжээтэ заседанида колхозой бүхы барилгашад уригдаhан байгаа. Энэ суглаан дээрэ барилга тухай асуудал зүбшэлэгдөө hэн. Үбгэд, залуушуул, барилгашад ехэ хүдэлмэри хэхэ аргатайбди гэжэ мэдүүлhэн юм. «Барилгашадай ажалые hайса эмхидхэжэ, түлөөнэ hайнаар үгөө hаа—хүдэлмэри эхилдэхэл байха»,—гээд үбгэдэй нэгэн хэлэбэ.

—Зүб, зүб. Барилгашадта hара бүри аванс үгөө hаа, hайн лэ байгаа,—гэжэ тэдэнэй нэгэн хэлээдхинэ.

—Хүршэ «Путь коммунизма» колхозой правлени колхозникуудтаа hара бүри аванс үгэжэ эхилhээр ажал хүдэлмэринь урагшатай hайнаар ябадаг болоо,—гээд нэгэниинь хэлэбэ.

Колхозой правлени, партиина организаци барилгашадта hайн түлөөhэ үгэхэ, барилгын модо шулуу бэлдхэжэ эхилхэ гэжэ шиидхэhэн байгаа.

Тиигээд эгээн түрүүн наранда таряа хатааха сушилка барижа 2 үдэрэй турша дүүргэбэ. Энэ сушилкань модоор дархан Ж. Мальжуновай проектээр баригдаhан юм.

Хамтын хүсэн, барилгашадай эмхитэй ажал, үргэнөөр дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөн уданшьетүй hайшаалтай үрэ дүн үгэжэ эхилээ. Тиин жэлэй турша соо барилгын ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Августын 1-дэ 100—100 үнеэдэй байха типовой 2 байра ашаглалгада ороо. 100—100 тугалай байха 2 байра баригдажа бэлэн болгогдонхой. 1800 толгой хониной, 2 мянган тахяагай байра баригдаа. 10 мянган центнер овощ хадагалха 5 хранилищи баригдажа дүүргэгдээ. Мүнөө жэлэй үргасын таряан 2 шэнэ склад соо хэгдэхэ юм. hаяар цементлэгдэhэн 2 ток баригдажа дүүргэгдэхэнь. Шэнэ контоор, бани баригдажа байнхай.

Колхозой барилгашад 5 звено болгогдоо. Звеное даагшаар дүршэлтэй үбгэд Ж. Мальжунов, Д. Хабжанов, Ш. Билдаков, Л. Ангрусхаев, И. Тунгриков гэгшэд ажаллана. Эдэнэр залуу колхозникуудта дүй дуршалаа дамжуулан үгэжэ, барилгын хэрэгтэ hургана. Залуу барилгашад З. Зарбуев, Д. Мальжунов, А. Петухов, М. Зандеев, П. Дабханов болон бусад үдэр бүриин түсэбөө норма үлүүлэн дүүргэнэ. Энэнэй ашаар эндэхи барилгашад аймаг соогоо түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Мүнөө колхозой зарим барилгашад модо шулуу бэлдхэхээ ойдо гараа.

Н. Серафимова.

★

Республикын колхозу[…] малай байрануудые ба[…] ябаса тухай 1956 о[…] августын 1-нэй мэд[…]

Ээлжэгдэhэн нүүрнийь	Аймагууд	Түсэбэй дүүр[…] процентээр баригдаhа-нинь	бари[…]
1.	Кударын	208,0	[…]
2.	Түнхэнэй	72,0	[…]
3.	Бичурын	62,8	[…]
4.	Баргажанай	53,0	[…]
5.	Яруунын	55,0	[…]
6.	Кабанскын	37,8	[…]
7.	Сэлэнгын	37,1	[…]
8.	Кяхтын	30,5	[…]
9.	Курумканай	38,8	[…]
10.	Б-Кударын	31,1	[…]
11.	Хэжэнгын	27,0	[…]
12.	Зэдын	24,6	[…]
13.	Закаменай	29,1	[…]
14.	Тарбагатайн	22,2	[…]
15.	Заиграйн	21,9	[…]
16.	Иволгын	14,0	[…]
17.	Мухаршэбэрэй	15,0	[…]
18.	Ториин	8,0	[…]
19.	Хоринн	9,0	[…]
20.	Прибайкальска	10,6	[…]
21.	Баунтын	—	[…]
22.	Ахын	—	[…]

Мартагдаhан бриг[…]

Мухаршэбэрэй аймаг[…] линай нэрэмжэтэ колхозой ба[…] зоор звеногой дархашуулай […] жараадтай үбгэдшье, хөрөд[…] луушуулшье бии. Александр […] веэрэй даадаг звено 10 хүн[…] дэнхэй. Энэ звеногойхид […] жэлhээ хойшо хэдэ хэдэн мал[…] ра, малшадай гэрнүүдые […] Мүнөө 100 үнеэдэй байха […] байра барижа байна. Борис […] май даадаг звено мүнөө 90 то[…] галай байра барижа эхилэнх[…] хашуулай дунда hайнаар ажа[…] хүнүүд бии. С. Макеев, А. Ма[…] С. Ревенский, А. Алексеев, С[…] рин гэгшэд үдэрэйнгөө даал[…] үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Гэбэшье, барилга дээрэ […] далнууд олон. Эндэ хэгдэhэн […] дүнгүүд таргагдадаггүй, […] хүтэлбэрилэгшэд (түрүү[…] нүхэр Хуторной, парторгани[…] секретарь нүхэр Калашников) […] эрэжэ hонирходоггүй юм. М[…] циалистическэ мүрысөөн эм[…] дэнэгүй. Агитаторнууд томи[…] гүй дээрэhээ «газетэ абаад, […] дөөл ойлгохо зэргээрээ униша[…] Теэд ойлгохогүй юумэн олон […] дан» гэжэ дархашуул гомдон[…] колхозой правлениин зүгhөө […] шад урмашуулагданагүй. Яд[…] ажалта үдэртэ мүнгэн аванс[…] тэдэтгүй байна.

Иимэ дутагдалнууд гансахан […] Сталинай нэрэмжэтэ колхозд[…] на бэшэ, харин Гашейн, Хон[…] Суулгын МТС-үүдэй харьяат[…] хон колхозуудта үзэгдэнэ. […] үедэ барилгын хүдэлмэрие […] хэрэгээр эмхидхэнэй эсэсть[…] гай колхозууд түсэбөө дүүрг[…]

МТС-үүдэй болон колхозу[…] тэлбэрилэгшэд барилгын […] эрид түргэдхэхэ тушаа […] хэмжээ абаха ёhотой.

Т. Гармаев, манай […]

Парти доторой демократи—партийна ажабайдалай үндэhэ hуури мүн

Манай парти болон тэрэнэй Центральна Комитет КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ байха зуураа, парти доторой демократиие хүгжөөхын ба бэхижүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэнэ. Нэгэ хүндэ шүүэдэг, партийна ажабайдалай ленинскэ ёho гуримда, хамтын хүтэлбэриин гол ёhодо таарадаггүй байhан хуушан, муу арга методые үндэhөөрнь үгы болгохо гэжэ парти оролдоно.

Дайшалхы политическэ организаци мүн болоhоо Коммунистическэ партиин амжалтатай ажал-ябуулгын партийна ажабайдалай демократическа ёho гуримые наринаар сахингүй бүтэхэгүй байна. Энэ ёho гуримудые В. И. Ленин парти тухай агуухэ hургаал соогоо тон hайнаар зохёоhон, үндэhэлhэн байха юм.

Партиин бүхы гэшүүд адли эрхэтэй, тэдэнэр булташаа партийна хүдэлмэриин асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха байха гэжэ Ленин үшөө ородой түрүүшын революциин жэлнүүдтэ заагаа hэн. Энэ юун гэhэн удхатайб гэхэдэ, партиин бүхы гэшүүд өөhэдөө сэхэ гү, али өөhэдынгөө hунгаhан түлөөлэгшэдөөр дамжуулан партиин бүхы хэрэгүүдые адли эрхэтэйгээр, ямаршье хизаарлалтагүйгөөр эрхилэн ябуулдаг гэhэн удхатай. Партиин бүхы тушаалта хүнүүд, партийна эхин организацинуудай бюроhоо эхилээд ЦК хүртэрхи бүхы хүтэлбэрилхы органууд hунгагдадаг ба тэдэние hунгаhан партийна олонитын урда тоосоо хэдэг байха юм. Тиимэ болохоhоорoо, партийна олонитын хадаа өөhэдынгөө организацинуудай зээдэнь болоhо бишу. Партийна демократизмын удхань иимэ юм.

Коммунистическэ партиин ударидахы парти болохотойнь хамта партиин доторой демократиин удхашанар үшөө ехэ болоо. Пролетариадай диктатурын үедэ парти доторой демократи бэелүүлгын эрхэ байдал хэмжээгүй үргэн ехэ болоно, тиихэдэ тэрэнэй ёho гуримууднь саашадаа хүгжөөгдэнэ. Парти доторой демократи хадаа партиин ажабайдалай партиин урда табигдаhан бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ болон шиидхэлгэдэ партиин бүхы гэшүүдэй эдэбхитэй хабаадалга хангаха, партийна байгууламжада, партийна гэрнүүдэй ленинскэ нэгэдэлые эбдэхэгүйн түлөө тэмсэлдэ тэдэнэрэй эдэбхитэйгээр хабаадаха ябадалые хангаха гэhэн удхатай гэжэ партиин Х съездын резолюци соо заагдана.

Парти доторой демократи хадаа манай партиин болон ажал-ябуулгын байгуулалтын болон ажал-ябуулгын тон шухала үндэhэ hууринуудай нэгэн мүн болодог демократическэ централизмын ёho гуримудтай таhалгараагүй холбоотой юм.

Коммунистическэ парти—дайшалхы централизованно организаци мүн. Парти нэгэн программатай, Уставтай, партиин съезд, тиихэдэ съездынүдэй хоорондо Центральна Комитет гэжэ нэгэн хүтэлбэрилхы органтой байха юм. Партиин бүхы гэшүүдтэ адли уялгата ёhотой нэгэн журам парти дотор тогтоогдонхой, нютагархи организацинуудынь дүүдэй ажал-ябуулгые шэнжэлэн үзэхэ зуураа, коммунистнууд хүтэлбэрилэгшэдэй өөрынь шанарые, политическэ шадабариинь шалган харадаг байха юм. Тэдэнэр даалгагдаhан хэрэгые дүүргэхэ хүдэлмэрилэгшэд сулеөлжэ, хүтэлбэрилхы органууда шэнэ хүнүүдые оруулдаг, үнэн hайн, нэрэ хүндэтэй, шадамар нүхэдые партийна комитедүүдтэ hунгадаг байна.

Партийна органуудые hунгадаг байхада хүтэлбэрилэгшын бүхы ажал-ябуулга партиин бүхы гэшүүдтэ шүүмжэлүүлжэ байдаг гээшэ гэжэ В. И. Ленин заагаа hэн. «Тиимэ политическэ ажал-ябуулагша тиимэ юумэhээ эхилээ, тиигээд ондоо болоо, ажабайдалай хүндэ хүшэр үедэ тиимэ юумэ хээ, юрэнхыдөө тиигэжэ шалгаа гэжэ булташаа мэдэдэг,—тиимэhээ партиин бүхы гэшүүд тиимэ ажал-ябуулгадые hайн мэдээд, партийна тушаалда hунгахашье, hунгаагүй байжашье болохо». (Зохёолнууд, том 5, нюур 446).

Партийна органуудые hунгадаг, тэрэнэй тоосоо хэдэг ёho гурим хадаа манай партиин демократическа байгуулалта тухай, парти дотор партийна олонитын эзэн байдаг тухай гэршэлнэ. Зүгөөр зарим ушарта энэ гуримынь ёho тэды сахигдажа, бодото дээрээ эбдэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, тоосоото-hунгуулиин суглаанда гү, али конференцидэ хабаадагша бухэн партийна органой составта ямар нэгэн кандидатура дэбжүүлхэ эрхэтэйнь мэдээжэ. Зүгөөр коммунистнууд энэ эрхэнь кандидатуранууды уридшалан олохо, нюуса hунгалтада табигдаха кандидадуудай списогүүдые бюродо гү, али парткомдо hунгагдаха ёhотой тоогоор лэ хизаарлаха гэhэн зарим хүтэлбэрилэгшэдэй hэдэлгээр эбдэгдэдэг байна.

Тоосоото-hунгуулиин суглаанай үедэ коммунистнуудай үгые анхаралтайгаар дуулаха, тэдэнэрэй hанал хүсэлые харааха абаха тон хэхала. Гансал тиихэдэ суглаан ёho тэдыгээр үнгэрхэгүй, партийна организацие бэхижүүлгэдэ, коммунистнуудай эдэбхиие дээшэлүүлгэдэ туhалха байна бшуу.

Партийна органуудай хүдэлмэридэхи хамтын хүтэлбэри гээшэ парти доторой демократиин тон шухала эршэтэ мүн болоно. Хамтадаа хүтэлбэрилхэ гээшэ КПСС-эй демократическэ удхада таараха партийна хүтэлбэриин дээдэ зэргын ёho гурим мүн. Партийна хүдэлмэридэхи хамтын хүтэлбэри юун гэhэн удхатайб гэхэдэ, бүхы шухала асуудалнуудые ганса хүн шиидхэхэ бэшэ, харин хамтаараа зүбшэн хэлсэhэнэй үндэhөөр, хүтэлбэрилхы кадрнуудайшье, үргэн ниитэ коммунистнуудайшье дүй дуршалые хараада абажа шиидхэхэ гэhэн удхатай.

Партийна комитедүүдэй гэшүүдтэй, мүн тэрэшэлэн партийна эдэбхитэдтэй болон жииран коммунистнуудтай партийна органуудай хүтэлбэрилэгшэд холоо зүбшэжэ байдаг, тэдэнэрэй hанал дурадхалнуудые анхаралтайгаар мэдэжэ байhые хамтын hүтэлбэриин ёho гурим эрэнэ.

Партийна съездүүдые болон конференцинүүдые, партийна комитедүүдэй пленумүүдые, партийна эдэбхитэдэй суглаануудые, коммунистнуудай ниитын суглаануудые саг соонь хэхэ, тэндэ партийна ажабайдалай тон шухала бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ гээшэ хамтаараа хүтэлбэрилхэ ябадалые хангаха шухалын шухала эрхэ байдал мүн.

КПСС-эй Устав соо хэлэ[…] ёhоор бүхы партийна орга[…] нууд партиин шиидхэбэрин[…] ришүүлэнгүйгөөр нютагай[…] далнуудые автономно ёhоор ш[…] хэ гээшэ тэрэшэлэн манай п[…] демократизм мүн. Партиин […] ажал-ябуулгые хүтэлбэрилх[…] лүүлхэ зуураа, КПСС-эй Цен[…] Комитет нютагуудтахи парти[…] ганизацинуудай бүхы жэжэ […] мэрие хизаарладаггүй, […] орондо хүдэлмэридэггүй, […] нютагай эрхэ байдал болон […] гаанууды хараада абан, […] нуудые өөhэдөө шиидхэхэ […] ломжонуудые тэдэ органи[…] та олгоно. Ажахын болон ку[…] байгуулалтые хүтэлбэрилгэдэ, […] мэридөө партийна организаци[…] эдэбхи үүсхэл гаргалга ха[…] организацинуудай үүргые […] лүүлхэ тухай Центральна […] саг үргэлжын анхарал ханду[…]

hүүлэй жэлнүүдтэ К[…] Центральна Комитет болон С[…] правительство нютагуудай […] бэрилхы органуудай үүргые […] лүүлгэдэ зорюулагдаhан […] хэмжээнүүдые абаhан байна. […] гуудтахи захиргаанай орга[…] хэдэ хэдэн hалбаринуудай пр[…] тинуудые союзна республикан[…] мэдэлдэ дамжуулан үгэлгэ, […] ажахыдахи түсэблэлгын шэн[…] тогтоолго, хүдөө ажахын ар[…] Уставта заhабаринууд болон […] лалтануудые оруулха болон […] колхозникуудта олгоhон ябадал[…] бүхы хэмжээ-ябуулганууд парт[…] советскэ болон ажахын орг[…] нуудай хүтэлбэрилэгшэдэй […] ээнүүдые амжалтатайгаар […] хын тулада нэмэлтэ резерв[…] лон арга боломжонуудые т[…]

...вгуст, сентябрьда хонидые искусственнаар үрэжүүлхэдэ эгээн таарамжатай саг

Нүхэд хонишод, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, колхозуудай ...үтэлбэрилэгшэд! Энэ шухала кампаниие эмхитэйгээр үнгэргэе!

Суулгынхид хүршэнэрһөө жэшээ абаха ёһотой

...усственна аргаар хонидоо ...үлдэг болоһоор Мухаршэбэ...магай колхозууд хоёр жэл бо...нэ үе соо нилээд ехэ амжал...ағдаба. Нарин, нарибтар ...эй хонидой тоо олошороо, ...нидой һубайралгашье үсөөр...олоор абтадаг болоһон бай...

...н ба нарибтар нооһотой хо...олошоруулжа, түл олоор аба...уаа Хонхолойн МТС-эй ...а колхозууд эрхим амжалта ... Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэ...э колхоз энэ жэлдэ 130 га...нтнер нооһо хайшалба. Тэрэ...эхэнхи нарин, нарибтар ноо... Жэл бүри һайн үүлтэртэ ...дай хүрэнгөөр үрэжүүлэг... дээрэһээ хонидойнь 60 процентнь нарин, нарибтар ...ой болоһон байна. Мүнөө ...бүхы хонидынь гансал ис...нна аргаар—үбэл, хабар эр...хурьгалуулагдахаар ороондо ...гдаха юм.

...ртэ хонидой олошорһоной ...ноһо хайшалалга ехэ болоо. ...ой түрүү хонишон Т. Брыле...рынхид 456 хонидһоо тус ...3—3 килограмм ноһо хай... Мүн эндэ 100 эхэ хонин бү...128—128 хурьга абажа, нэгэ...олгой гарзагүйгөөр түлжүү...н байха юм.

...амжалта гансахан лэ искус...а арга үргэнөөр хэрэглэгдэ...нидой үүлтэрые һайжаруул...бэшэ, мүн хонидоо һайнаар ...лһан дээрэһээ туйлагдаа. ...Брылев хонидоо адуулхадаа ...рэ зүбөөр хэрэглэдэг бай...на, тус отарынхид ехэнхи хо...үбэл хурьгалхаар ороондо ...г юм. Тиигэжэ үбэлэй хурь...намартаа һайн бэлшээридэ ...туладаа үбэлжэлгэдэ яадаг...ондо ородог.

...элэн «Улаан Шулуута» кол... жэлдэ 100 хонин бүриһөө ...рьга абаба. Тиихэдэ нүхэд ...иковэй, Б. Нимаевагай даа...рынхид 100-һаа 120—120 га...рьгадые абаһан байна. Мү...нидой үүлтэр һайжараа, бүхы хонидойнь 50 гаран процентнь нарин, нарибтар нооһотой болонхой. Мүнөө жэлдэ эхэ хонидынь бултадаа искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэ юм.

—Искусственна арга үргэнөөр хэрэглэжэ, үбэл, хабарай эртын хурьгадые олоор абадаг болообди, тиигэжэ хонидоймнай үүлтэршье, нооһоной шанаршье һайжаржа, колхознай олзо доход ехээр абадаг болоо,—гэжэ тус колхозой ОТФ-е даагша Д. Будаев хөөрэдэг. Иигэжэ «Улаан Шулуута» колхоз һүүлэй олохон жэл соо аймаг соогоо эгээл гээгдэнги колхоз байһанаа хонин ажалаараа түрүү зэргэдэ гараһан байна.

Гашейн МТС-эй харьяата колхозуудшье хони үсхэбэрилгөөр һайн үрэ дүн туйлаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хонидоо гансал һайн үүлтэрэй хусаар үрэжүүлэгдэдэг болонхой. Жэл ерэхэ тудам нарин, нарибтар нооһотой хонидынь бүри олошорно. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, нёдондо жэлдэ 88 центнер нооһо гүрэндэ тушаахадань хахадыншье нарин, нарибтар нооһондо тоологдоогүй байгаа. Мүнөө жэлдэ тушааһан 130-аад центнер нооһоной 90 гаран центнерынь нарин, нарибтар нооһондо тушаагдаба. Тиигэжэ нооһо хайшалалгаһаа нёдондонойхидо орходоо 2 дахин ехэ гү, али 330 гаран мянган түхэригэй олзо доход абаха байна. Мүн тус МТС-эй харьяата «Гигант» колхоз һайн амжалта туйлаба.

Дурсагдаһан колхозууд хони үсхэбэрилгэеэ саашадань хүгжөөхэ тушаа ехэ хүдэлмэри ябуулна. Үбэлэй, хабарай эртын хурьгадые олоорнь түлжүүлдэг болохонь. Тиимэһээ мүнөө хонидынь искусственнаар үрэжүүлэгдэжэ эхилээ. Гашейн МТС-эй харьяата Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 2000 гаран хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ 2 пункт бэлдээ. Эндэ техник-үрэжүүлэгшэ нүхэр Иванов, ахалагша хонишон нүхэр И. Немчинов гэгшэд энэ шухала хүдэлмэриие эрхим шанартайгаар, саг болзор соонь үнгэргэхын тулада бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Гадна, тус МТС-эй харьяата «Гигант» колхоз 2500 гаран хонидые искусственнаар үрэжүүлхэнь. Мүнөө эндэ 2 пункт ажаллана. Тэрэшэлэн Хонхолойн МТС-эй харьяата колхозууд хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлжэ эхилэнхэй.

Гэбэшье, Суулгын МТС-эй харьяата колхозуудые абаад үзэхэдэ, хони үсхэбэрилхэ, тэдэнэй үүлтэрыень һайжаруулха тушаа үшөөл бага анхарал табина. Мүнөө нооһо ехээр хайшалһан, түл олоор абаһан хонишод үгы шахуу. Ушар шалтагааниинь юуб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зоотехническэ мэргэжэлтэд бодото хэмжээ абадаггүй байна. Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ, орооной кампаниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ тушаа бага оролдолго гаргагдана.

Жэшээнь, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ бүхыдөө 3500 хонидые ороондо оруулха түсэбтэй юм. Тэрэнэй 2 мянга гараниинь үбэл, хабар эртэ хурьгалхаар хусада оруулагдаха байна. Теэд мүнөө август һара соо 1000-гаад хони искусственнаар үрэжүүлэгдэхэ аад, энэ хүдэлмэри оройдоо ябуулагданагүй. Юуб гэхэдэ, энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд искусственна үрэжүүлгые тоодоггүй байна. Нёдондо нэгэшье пункт бэлдэнгүйгөөр искусственна үрэжүүлгые миил ёһо тэдысэ үнгэргэһэн юм. Тиимэһээ олон хонид һубайрһан байна.

Мүнөө жэлдэ 2 пункт бэлдэхэ түсэбтэй. Теэд нэгэшье пункт бэлдэгдэнэгүй. Энээн тушаа колхозой зоотехник нүхэр Б. Мижитов «пункт бэлдэхэ аргамнай олдоогүй, августын арбаадаар дүүргэхэ һанаатайл юм һэмди» гэжэ харюусана.

Мүнөө аймагай бүхы колхозууд хонидоо искусственнаар үрэжүүлжэ эхилээ. Теэд гансахан лэ Суулгын МТС-эй харьяата Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз энэ хүдэлмэри тоонгүй байһаар. Энэ хүдэлмэриин дутагдалнуудые дары зайсуулхын тулада МТС-эй болон аймагай хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Т. Гармаев, манай корреспондент.

Кударын хонишодой амжалта

...рын аймагай хонишод ноһо ...алгые эрид дээшэлүүлхэ ту...тиин ХХ съездээр табигда...илгые бэелүүлэн, ажахын ...дэ зарим тэды амжалта ...

...й дүнгүүдэй ёһоор, аймаг ...унда зэргээр хонин бүриһөө ...ограмм ноһон хайшалагдаа. ...ртын нарин ноһон ехээр ...гдадаг болоо. Эдлүүриин ...100 гектар бүхэндэ Ждано...рэмжэтэ колхоз 125 кило... Ворошиловай нэрэмжэтэ ...—108 килограмм ноһо абаа.

Аймагай колхозууд гүрэндэ ноһо тушаалгаһаа нёдондо жэлэйхидэ орходоо 600 мянган түхэригэй олзо үлүү ехээр абаха гэжэ хараална.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз ноһо хайшалха жэлэйнгээ түсэб 106,5 процент дүүргээ. Энэ колхозой гэшүүд В. Семенов, Г. Тубденов, М. Коновалов гэгшэдһээ бүридэһэн хонишодой бригада 820 хонинһоо дунда зэргээр толгой бүриин 2,8 килограмм ноһо абаа. Тэрэнэйнгээ түлөө энэ бригада ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 1500 түхэриг мүнгэ абаһан байна.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон А. Жарникова даажа абаһан хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 3,5 килограмм ноһо хайшалаа. Мүн хусануудые харууһалдаг хонишон А. Игумнова хуса бүриһөө дунда зэргээр 8,150 килограмм ноһо хайшалба. Зарим хусануудынь 12 килограмм хүрэтэр ноһо үгэһэн байна.

Ноһо хайшалалгые эрид дээшэлүүлжэ шадаһанай ашаар аймагай колхозууд гүрэндэ ноһо тушаахa даалгабаряа сүм дүүргээ.

С. Таханов.

...бэдэрэн олохо ябадалда зо...данхай.

...и доторой демократиин сис...тор партийна суглаануудта ...үүргэ хабаадана. Эгээл эндэ ...стнууд партийна органуудта ...ба һунгагдаха эрхэеэ, пар...олитикын гол гол асуудал...зүбшэн хэлсэхэ, партиин ...хүдэлмэрилэгшэдые шүүм...рхэеэ бодото байдал дээрэ ...нэ.

...унистнууд партийна ажа...й элдэб асуудалнуудые, ...тинуудай, колхозуудай, сов...й болон бусадай үйлэдбэриин ...уулгын асуудалнуудые зүб...элгэдэ ба шиидхэлгэдэ ха...хадаа идейнэ талаараа ур...рынгөө эрдэм шадабариие ...үлнэ, заршамтай ба эмхитэй ...урана. Һайнаар бэлэдхэн үн...һэн партийна суглаан гээшэ ...истнуудые хүмүүжүүлгын ба ...улгын гайхамшагта һургуу... болоно. Зүгөөр, партийна ...нууд саг соогоо болодоггүй, ...ыгээр үнгэргэгдэдэг, комму...дай эдэбхиие хүгжөөдэггүй ...уд үсөөн бэшэ бии.

...йна суглаануудай хүдэлмэ...эжэ бутархай зүйлнүүд хү...хизаарлахаяа һэдэдэг зарим ...рилэгшэдэй һэдэлгэнүүд ...а ажабайдалай демократи...ндэһэ һууридa ябаашье таа... Тиимэ хүтэлбэрилэгшэд ...ай президиумдэ ямар хүниие ...б, хэн үгэ хэлэхэб гэхэ мэ...дые эртэһээнь олодог байха ...имэ болохолоороо, нэгэ за...үүд ходол президиумдэ һун...г, юрын олон юумэ шашатаг ...уд ехэнхидээл үгэ хэлэдэг ...м. Иимэ ушар хадаа суг... тэды болгодог, коммунист... эдэбхиие үүсхэдэггүй байха ... ушарта һанаһан юумэеэ һайнаар хэлэжэ ба асуудалнуудые шангаар табижа болохогүй байна.

Томо предприятинууд болон эмхи зургаануудта бүхы коммунистнуудай хамтын суглаанууд үсөөн болодог, бодото дээрээ цехүүд, участогууд болон таһагуудта болодог суглаануудаар хизаарлагдадаг ябадал хадаа тэрэшэлэн парти доторой демократиие эбдэдэг байха юм. Тэрэнэй эсэстэ партийна комитедүүд коммунистнуудай хиналта доро байдаггүй, партиин гэшүүдтэй холбоо барисаан һула болодог, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлгэдэ һаад болодог байха юм.

Саг үргэлжэ коммунистнуудай дунда байха, ниитэ зоной дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри хэхэдэнь эхин парторганизацинуудта туһалха ёһотой партийна аппарадай хүдэлмэрилэгшэд коммунистнуудай творческо үүсхэл болон эдэбхиие хүгжөөлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Партийна аппарадые ехээр хороохо гэжэ мүнөө манай партиин зорилго табяад байхада, партийна эдэбхитэдтэй хэхэ хүдэлмэриие шангадхаха, элдэб янзын партийна даалгабаринуудые дүүргэлгэдэ тэдэнэрые үргэнөөр хабаадуулжа байха гээшэ илангаяа шухала удхашанартай болоо.

Коммунистнуудайнь горьтойхон хубинь даалгабаригүй байдаг, өөһэдынгөө предприятинуудай, колхозуудай, эмхи зургаануудай, организацинуудай ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаггүй тиимэ партийна организацинуудай үшөөл үсөөн бэшэ бии байһаниинь халатламаар. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, зарим партийна организацинуудай ба тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриин албан хойрог, ёһо тэды арга методэй эсэстээ хүрэтэр үшөөл зайсуулагдаагүй байһан дээрэһээ болоно.

Парти доторой демократиие наринаар сахиһанай ашаар лэ партиин бүхы шатануудта шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрүүлжэ болоно. Партийна ажабайдалые саашадань демократизацилха ябадалые туйлаха зуураа, манай парти бодото большевистскэ шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэл бэелүүлхын тулада бүхы юумэ хэхэ гэжэ ехэ анхарал хандуулагдана. КПСС-эй ХХ съезд шүүмжэлэлые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ, бодото байдалые һайн шэнгеэр харуулдаг ба һанаа амар байдаг ябадалтай, мэдээшэрхэхэ ба һайзагайрхаха ябадалтай тэмсэхэ гэжэ партийна организацинуудые уряалаа. Парти доторой демократиин, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлэй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ бүринь партийна заршам ба эмхитэй ябадал, партийна ажабайдалай ёһо гуримые наринаар сахиха ябадал улам ехэ удхашанартай болоно. Эгээл иимэ ушарта парти доторой демократи ехэл туһатай байха гэжэ этигэхэдэ болоно.

КПСС-эй ХХ съездын табиһан ехэ ба харюусалгата зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада партийна хүдэлмэриие саг үргэлжэ һайжаруулха, бүхы коммунистнуудай эдэбхиие дээшэлүүлхэ гэжэ бүхы коммунистнуудһаа эригдэнэ. Партийна ажабайдалай демократическа үндэһэ һууринуудые хэлбэрилтэгүйгөөр сахилга хадаа партиин зэргэнүүдые саашадань бэхижүүлгэдэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлгэдэ, партийна организацинуудай эмхидхэлэй болон политическэ бүхы хүдэлмэриие һайжаруулгада туһална.

С. СМИРНОВ.

Хэн түрүүлжэ ябанаб?

Эрхим һаалишадта—алдар соло!

Нүхэд һаалишад! Ажахын жэлэй дүүрэтэр оройдоол һара хахад тухай саг үлэбэ. Энэ үлөөшэ саг соо хүхэ ногоондо малаа һайнаар бэлшээжэ, һү ехээр һаахын, тиигэжэ гүрэндөө түсэбһөө гадуур 12 мянган тонно һү үлүүгээр тушааха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэгты!

10 һара соо үнеэн бүриһөө 1000 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозууд

Колхозууд	Аймагууд	Колхозой түрүүлэгшэнэрэй фамили	һаагдаһан һүн (литрээр): 10 һара соо үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн	Тэрэ тоодо июль һара соо	Элдүүриин 100 гектарта (центнерээр)
Хрущевой нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Соколов Я. П.	1356	256	78,3
«Заветы Ильича»	Прибайкальска	Вильмов Н. Н.	1227	216	56,1
Молотовой нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Воронов В. П.	1202	209	54,8
Кировэй нэрэмжэтэ	Зэдын	Чимитов Д. Ч.	1181	—	47,6
«Коммунизм»	Мухаршэбэрэй	Ерофеев Я. Е.	1098	—	19,8
Сталинай нэрэмжэтэ	Зэдын	Вампилов Ц. В.	1084	188	8,7
Калининай нэрэмжэтэ	Тарбагатайн	Леонов Ф. М.	1056	97	39,2
Молотовой нэрэмжэтэ	Тарбагатайн	Кожевников М. А.	1036	116	30,6
Карл Марксын нэрэм.	Хориин	Буянов А. Б.	1024	248	13,0
«Путь социализма»	Яруунын	Цыдыпов М. Б.	1018	188	17,4
Сталинай нэрэмжэтэ	Прибайкальска	Агафонов Т. К.	1016	161	45,2
Маленковой нэрэмжэтэ	Кабанскын	Черников К. А.	1002	201	79,8

Энэ үе соо үүлтэртэ үнеэн бүриһөө 2500 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозуудай һаалишад

Һаалишад	10 һара соо	июль соо
Молонова Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэр.	2926	500
Жалсанова П. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэр.	2649	315
Цыденова М. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэр.	2596	252
Арьлева Б. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэр.	2585	348
Жамбалова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэр.	2568	213
Аюшеева В. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэр.	2548	168
Яндукова П. Х. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэр.	2544	293
Бадмаева Л. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэр.	2513	414

Энэ үе соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1350 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозуудай һаалишад

Һаалишад	10 һара соо	июль соо
Ковалева П. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэр.	1973	189
Гребенщикова А. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэр.	1800	98
Цыдыпова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэр.	1789	166
Холхонова Ц. Хориин аймагай Калининай нэр.	1756	238
Катаршина А. С. Зэдын аймагай Молотовой нэр.	1713	338
Перова К. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1697	276
Шадоева Ц. Бичурын аймагай Ждановай нэр.	1695	317
Жалсанова Д. Зэдын аймагай Кировэй нэр.	1678	240
Бабинцева Ц. С. Кабанскын аймагай Маленковой нэр.	1625	338
Афанасьева А. А. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэр.	1587	245
Глотова А. Ф. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэр.	1578	232
Югова А. А. Зэдын аймагай Чапаевай нэр.	1574	301
Абидуева Д. Бичурын аймагай Ждановай нэр.	1571	354
Тырина П .П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1556	259
Тырина П. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1553	263
Астраханцева В. Е. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1543	243
Ванчикова Ц. Д. Хориин аймагай Калининай нэр.	1530	351
Итыгылова Д. Бичурын аймагай Ждановай нэр.	1502	294
Гармажапова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэр.	1496	116
Афанасьева У. Л. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэр.	1486	216
Игумнова Н. И. Кударын аймагай Молотовой нэр.	1470	257
Викторова А. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1468	198
Кузнецова А. Е. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм»	1464	212
Вязьмина А. А. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1451	246
Федорова Л. К. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм»	1443	270
Добрынина Л. Е. Прибайкальска аймагай Сталинай нэр.	1438	144
Батышева Е. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1435	285
Насникова А. Г. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича»	1430	138
Курдюкова М. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1422	225
Юн-Тян В. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1415	339
Падерина Н. С. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича»	1412	211
Баинова Е. С. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэр.	1412	129
Чимитова Ц. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэр.	1411	273
Шаханова М. Г. Кударын аймагай Куйбышевай нэр.	1397	255
Холбсева Б. Д. Түнхэнэй аймагай «Путь Коммунизма»	1388	233
Черных Е. К. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэр.	1388	165
Шурыгина А. И. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэр.	1387	233
Цыдыпова Л. Хориин аймагай Калининай нэр.	1380	216
Смолина М. А. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм»	1378	181
Токмакова Л. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1373	251
Братенькова Н. А. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм»	1367	213
Курдюкова А. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэр.	1366	276

ЗҮҮН ГАР ТАЛЫН ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ фермын һаалишан Ц. Жамбалова, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Абидуева, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан П. Жалсанова, Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша В. Боев.

БАРУУН ГАР ТАЛЫН ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой зоотехник Л. Минеев, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша Ц.-Д. Гармаева, Бичурын аймагай «Коммунизм» колхозой мал адуулагша Б. Линхобоева, Закаменай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Ц. Абидуева.

★ Манай республикатай мүрысэдэг областьдо ★

ЧИТЫН ОБЛАСТЬ ВСХВ-дэ ХАБААДАГШААР БАТАЛАГДАА

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна Выставкын Главна Комитет хонидой тоо толгой олошоруулгаар, ноһо хайшалалгаар ехэ амжалта туйлаһанайнь түлөө Читын областиие 1956 оной выставкэдэ хабаадагша болгожо баталаа.

ОБЛАСТИИН ЦЕНТРТЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ Чита городой ажалшад городоо болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгохын түлөө ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Городой үйлсэнүүдээр шэнэ шэнэ сквернүүд бии болонхой, барилганууд олоор бодхоогдоно, городто модо һуулгаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана гэжэ «Забайкальский рабочий» газетэ бэшэнэ. Энэ городой үйлсэнүүдые сэбэр байлгахын, модо олоор һуулгахын, гэр байрануудые саг соонь заһахын тулада ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Городой үйлсэнүүдтэ квартальна комитедүүд байгуулагданхай. Иимэ комитедэй түрүүлэгшэ бүхэн өөрынгөө квартал соохи гурим сахюулхын тулада хаража байха үүргэтэй юм.

УРДА-АГА ГЭЖЭ КОЛХОЗОЙ ТОСХОН УРГАЖА БАЙНА

Агын национальна округой Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой центр Урда-Ага һүүлэй жэлнүүдтэ культурна һайн, болбосон түхэлтэй боложо байна. Нёдондо энэ тосхондо аб адли шэнэ гэрнүүд олоор баригдаа, электричествотэй, радиотой болоо.

Энэ колхозой олонхи малынь бүхэли жэл соо Ононой гол шадар харууһалагдадаг. Эндэ малшадта һаншаг культбаза нээгдээ. Колхозой клубай хажууда киногой будка баригдажа дүүрэнхэй. Дархашуулай бригада мүнөө шэнэ электростанциин гэр, тээрмын гэр барижа байна. Һүнэйтоварна 6 фермын һү тушаажа абадаг сепаратори пункт һаяхан эндэ нээгдээ.

Колхоздо автомашина олошоржол байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааһанайнгаа түлөө колхоз «ГАЗ-51» маркын самосвал, прицепнүүдые абаа. Мүнөө колхоздо 15 автомашина, хэдэн мотоциклнууд бии.

СЕЗОН СОО 2500 ГЕКТАР ХАДАЛАН САБШАХАНЬ

Ахалагша машинист Дугар Дамбаевай хүтэлбэрилдэг агрегат үбһэ сабшалга дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Эдэнэр хүдэлмэриин 8 үдэр соо 360 гектар хадалан сабшаа, үдэр бүри 40 гектар сабшаха нормотой аад, дунда зэргээр 45—53 гектар сабшана.

Энэ агрегат зун соо 2000—2500 гектар газар сабшахын тулада социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхые Агын округой бүхы механизаторнуудые уряалба.

ОБЛАСТНОЙ МУЗЕЙ ШЭНЭ ЭКСПОНАДУУДТАЙ БОЛОБО

Забайкальеда гражданска дайнай болоһон түүхэтэ газарнуудаар ябаһанаа областной музейн экспедици һая бусажа ерээ.

Александровский завод гэжэ тосхондо экспедициин гэшүүд партизанай элитэ командир Журавлевой нүхэдтэй уулзаад, 1916 оной Журавлевой портрет абаа. Энэ экспедициин гэшүүд хаанашье ябаа һаа, партизануудтай уулзажа хөөрэлдэһэн, тэрэ үеын юумэнүүдые суглуулһан байна.

Тайна гэжэ тосхондо экспедициин гэшүүд 7-дохи кавалерийскэ полкын командир Ф. А. Погадаевай дүү Назар Аввакумович Погадаевтай уулзаа. Тэрэнь Ф. А. Погадаевай, тэрэнэй аха дүүнэрэй фотокарточка экспедициинхидтэ үгэһэн байна.

Партизан, Дальнo-Восточно республикын учредительнэ суглаанай гэшүүн А. Д. Сапожников мүнөө 81-тэй болоо. Энэ үбгэжөөл тэрэ үедэ юумэ тэмдэглэжэ ябаһан дэбтэрээ музейдэ бэлэглээ.

Экспедициин гэшүүд гражданска дайнай болоһон түүхэтэ газарнуудаар ябажа, һони һонин экспонадуудые суглуулаа.

ТАБАНЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ ГУРБАН ЖЭЛ ГУРБА ҺАРА СОО ДҮҮРГЭХЭНЬ

«Работница» гэжэ Чита городой артелиин трикотажна цехын бригадир—оёдолшон комсомолка Дарья Иннокентьевна Петина богонихон саг соо юумэ эсхэгшын мэргэжэл шудалаа. Энэ комсомолка эрдэмээ дээшэлүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэнэ, хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида һурана. Өөрынгөө табанжэлэй түсэбые гурбан жэл гурба һара соо дүүргэхэ уялга абаад, нүхэр Петина һара бүриингөө үйлэдбэриин даалгабариие 180 процент дүүргэнэ, гаргаһан продукциинь шанар һайн. Мүнөө Дарья Петина 1957 оной сентябрь һарын түсэбөөр хүдэлжэ байна.

Арадай Демократическа Корейдэ

ШАНГА ТЭМСЭЛЭЭР ОЛДОҺОН ЭРХЭ СҮЛӨӨ

(Аян замай тэмдэглэл*)

Үдын 12 час болохытай байба. Хонхын шэнгэн абяан наяржа, Пхеньян ошохо манай поезд урагшаа дабхиба. Хитадай Аньдунь Корейн Синыйчжу гэжэ хилэ шадарай хотонуудые хоёр тээшэнь илган хубаадаг Амноган (хитадаар Ялуцзян) мүрэн элбэг ехэ уһаяа Шара далай руу аажамаар мухарюулна. Ехэ мүрэнэй ута хүүргэ дээрэ уданшьегүй поездэмнай түерһөөр аалихаанар гараа. Эрэлхэг зоригтойгоор эсэргооноо хамгаалһан Арадай Демократическа Корейн халуун дайда дээрэ гэшхэбэбди.

Үнгэрһэн шэрүүн шанга дайнай мүр сараа алхам бүхэндэ үзэгдэнэ. Таһара утара бомбодуулһан түмэр замай хүүргэнүүд, хэдэн дабхар гэрнүүдһээ үлэһэн ганса нэгэ хэлтэрхэй түүрхэй хананууд, бомбодо һэшүүлжэ хонхосог болотороо шархатаһан рисэй полинууд — эдэ бүгэдэ «хүйтэн дайнай», «хүсэ баримталгын» политические номнолдог американскэ эзэрхэг түримхэйнэрэй шуһата хара һабарай үйлэ хэрэгүүдые үнгэлэлтэ, халхабшагүйгөөр үнэнтэ байдалаарнь бодото бэсэрнь балшаса гэршэлэн харуулна. Сэлдээн һэрюухэн үглөөнэй орон гэжэ алдаршаһан Корейн ондоо гүрэнһөө ерэһэн хүн бүхэн «хүсэ баримталгашадай» политикэ бодото байдал дээрэ ямар зондо юу асардаг байһыень нюдөөрөө харанал.

Эртэ урдын баян культуратай корей арад хэды олон бэрхэшээлнүүдые, ядарал зоболонние гаталжа, өөрынгөө ороной эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдал хамгаалхаар эды хүрөө юм. Душэн жэлдэ үргэлжэлһэн японско булимтаралга корей арадта тоо томшогүй гасалан зоболон үзүүлээ бэлэй. Энэ ехэ зоболонһоонь корей арадые тэгшэ арба нэгэн жэлэй саада тээ 1945 оной августын 15-да алдарта Советскэ Армии сүлөөлөө һэн.

— Хэбан! — (сүлөөрэлгэ!), — гэжэ корейцүүд Советскэ Армиие үнэн зүрхэнһөө амаршалан угтаа бэлэй.

Олон мянган жэлэйнгээ түүхэ соо эгээн түрүүшынхээ эрхэ сүлөө асарһан хариин сэрэгые корейцүүд өөрынгөө газар дээрэ тиихэдэ хараа һэн. Тиигэжэ Корей арадай ажабайдалда шэнэ саг үе эхилээ һэн. «Корей арад 40 жэл соо гэгээ нара хараагүй һэн. Манай эхэ ороние балай харанхы һуни хушаад байгаа. Иимэ хүндэ байдалда хүсэл зоригоо хухарангүй, зол жаргалайнгаа түлөө тэмсэжэ байгаабди... Зобоһон тулиһан арад зомнай японско дарлалтаһаа сүлөөрхэбди гэжэ этигэдэг байгаа. Энэ жаргалаймнай үдэр—сүлөөрэлгын агуухэ үдэр 1945 оной августын 15-да мандаа һэн» гэжэ 17 миллион корейцүүдэй гараа табяад, советскэ арадта эльгээһэн бэшэг соо хэлэгдэнэ. Советскэ гүрэнэй ахадүүгэй туһаламжада түшэглэн корей арад бэеэ даанхай Корейскэ демократическа гүрэние байгуулжа захалһан юм. Ажалай партиин хүтэлбэри доро ябажа хүдэлмэришэд болон таряашад арадай засагай орган— арадай комитедүүдые байгуулжа, демократическа эрид хубилалтануудые хэжэ эхилээ һэн.

Зүгөөр түрэл оронойнгоо хуби заяа өөрынгөө дураар тодорхойлхо гэхэдэнь, оронойнь урда хахадые 1945 оной сентябрь һарада эзэлһэн американска булимтарагшад корей арадта угаа ехэ һаад түбэг ушаруулһан байна. Американска сэрэгүүд тэндэхи хархис хүсэнүүдые хэрэглэн, Урда Корейдэ ажалшадай байгуулһан арадай комитедүүдые намнаад, японско булимтарагшадай үедэ бии байһан арадта харша хуушан гуримуудые һэргээн тогтоогоһон юм.

Арадай засагай, бэеэ даанхай, демократическа хүгжэлтын, сүлөөтэ ажалай аша үрэ амасаһан, газар оронойнго эзэн болоһон Хойто Корейн олон түмэн ажалшад Ажалай партиин хүтэлбэри доро тон ехэ хубилалтануудые бэелүүлээд, экономико болон культураяа хүгжөөлгэдэ ехэ амжалтануудые богонихон болзор соо туйлаһан байна. Энэ колонизаторнуудай болон эхэ ороноо урбагшадай мэдэлдэ байһан завод, фабриканууд, түмэр

Корейе сүлөөлэгшэ Советскэ Армиин хүндэлэн болгон Моранбон уула дээрэ табигдаһан Хэбантхаб гэжэ памятник.

харгынууд, руднигууд, банканууд, хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүд гүрэнэй зөөри болгогдоһон байгаа. Газарай реформо бэелүүлэгдэжэ, японско булимтарагшадай ба корейскэ помещигүүдэй мэдэлдэ байһан миллион гаран гектар газар таряашадта түлөөһэгүйгөөр үгтэһэн байгаа. Экономикоёо түргэн хүгжөөлһэнэй ашаар арадай засаг хүдэлмэригүйдэлые богонихон саг соо усадхаад, арад зонойнгоо ажана байдалые һайжаруулжа эхилһэн юм.

Арадай Демократическа Корейдэ булаг шэнгеэр бурьялан байһан амгалан ёһоной зохёохы ажал 1950 оной июлиин 25-да таһалдаа бэлэй. Тэрэ үдэр Вашингтонһоо ерэһэн захиралтын ёһоор лисынмановска дивизинүүд арадай демократическа засаг түрые усадхаха зорилготойгоор Хойто Корейн газар руу нэбтэрэн ороо һэн.

Зүгөөр хариин булимтарагшадһаа эрхэ сүлөөгөө хамгаалһан ажалша зониие айлгаха, һүрдүүлхэ, үбдэг дээрэнь тэрэниие һүгэдүүлхэ хүсэн олдоогүй. Тиимэ хүсэн байхашьегүй. Аадар бороо мэтээр американска самолёдуудһаа адхарһан бомбошье, реактивна ехэ буунуудшье, адар томо танкнуудшье, үхэл тахал тарааха хорологдоһон сохо батаганаашье, булимтарагшадай харата муухай аашалалгашье Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө, арадай засаг хамгаалагшадай зориг нугалжа шадаагүй. Ажалай партиин, КНДР-эй правительствын хүтэлбэри доро нэгэдэһэн корейн арад социализмын лагериин бүхы оронуудай материальна, моральна дэмжэлгэдэ түшэглэн, хитадай һайн дуратанай туһаламжаар гурбан жэлдэ үргэлжэлһэн хүшэр хүндэ дайнай эсэстэ толотомо һайхан илалта туйлажа, Азида болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ туһа нэмэри оруулһан байна.

ГАБШАГАЙ ШАНГА АЖАЛАЙ ҮРЭ

Американска эзэрхэг түримхэйшүүлэй, тэрэнэй хулһэншэн лисынмановецуудай үүдхэһэн дайн корейн Арадай Демократическэ Республикын арадай ажахыда туйлай ехэ хохидол ушаруулһан байна. Республика доторнь 9 мянга шахуу заводой байшан, 28 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай 600 мянган байрын гэр, 5 мянган һургуули, мянган больница болон амбулатори, 263 театр, кинотеатр болон бусад олон культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудые дайнһаа боложо һандарһан, шатаһан байгаа. Мүн хүдөө ажахыдань дайн угаа ехэ гарза хохидол ушаруулһан байгаа.

Үнэһэ шандаруу болоһон хүдөө тосхон, хото городуудаа, шаралжа үрмэдэһэ ургаһан таряалангаа һэргээн бодхоожо, ажабайдалаа дайнай һүүлээр дахин һайжаруулжа корей арад шадахагүй гэжэ Арадай Демократическа Корейн дайсад абарал даншаг буулгаһан, хамар доро хахархай аман бии гэжэ хашхаралдаһан байгаа.

Теэд хархис этэгээдүүд марксистско-ленинскэ партяар хүтэлбэрилэгдэһэн ажалша зоной барагдашагүй шадалые, арадай—демократическа байгуулалтын ажамидаралай хүсые хаанаһаа мэдэхэ бэлэй! Гартаа буу зэбсэг барижа, хэсүү шанга тэмсэл соогуур эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалжа шадаһан корей арад энхэ амгалан байдал асарһан эблэрэлгын болоһон түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, һандаргагдаһан ажахыгаа Ажалай партиин уряалаар һэргээн бодхоожо эхилээ һэн. Халуун шанга дайн байлдаан соогуур хатуужаһан нугаршагүй зоригынь, тэсэбэритэй оролдолгонь, эмхи ба шадабаринь ажахыгаа һэргээн бодхоолсоходонь тэдэндэ туһална.

Хойто Корейгээр аяншалха үедөө энэ ороние баруун тээһээнь зүүн заха хүрэтэрэнь хүндэлэн гаража, мүн оронойнь урдахи ба зүүн хойто хэдэн провинцинуудаар ябажа, ажалша бүхэриг корей арадай мүнөө үедэ хэжэ, бүтээжэ байһан ажал хэрэгүүдтэйнь танилсаабди. Синыйчжуһээ эхилээд Ханным хүрэтэр, Кэсонһоо эхилээд, Синидюк, Сипхун хүрэтэр хаа хаанагүй бүхы республика доторнь зохёон бүтэхэ, бариха, байгуулха хүдэлмэри маша ехэ хэмжээтэйгээр ябуулагдажа байна. Барилгашан гэһэн мэргэжэл КНДР-тэ эгээл хүндэтэй мэргэжэл болонхой. Һэргээн бодхоогдоһон гү, али шэнээр баритдаһан заводуудай бүдүүн томо хоолойнуудһаа баглагар утаан бааяжа, шэрэм, булад ба бусад арадай ажахыда хэрэгтэй шухала зүйлнүүд ехээр гаргагдадаг боложо байна.

Ким Чакын нэрэмжэтэ ба Соннимскэ металлургическа заводууд. Кансонскэ, Сендинскэ, Чендинскэ булад хайлуулдаг заводууд, Суйхунскэ, Сенченганска гидроэлектростанцинууд ба бусад 300 шахуу предприяти һэргээн заһагдаһан ба шэнээр баригдажа арадайнгаа ажахыда продукци үгэжэ эхилээ.

Содном Бадмаев

КНДР, 1956 оной июль.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

* Үргэлжэлэл. Эхининь августын 11-нэй номерто.

Уласхоорондын байдалһаа

Ослодо советскэ сэрэгэй корабльнуудые үдэшэбэ

ОСЛО. (ТАСС). «Молотов» крейсерһээ, «Ответственный» болон «Ожесточенный» гэжэ эскадренна миноносецуудһаа бүридэһэн советскэ корабльнуудай отряд августын 12-то СССР-эй хойто флодой командалагша адмирал А. Т. Чабаненкын туг доро Ослоһоо гараа.

Бүрхэг үдэр байбашье һаань, советскэ морягуудые үдэшэхын тула Осло портын центральна пристань дээрэ норвежскэ столицын ба ойро шадарай хэдэн мянган зон ерээ. Тон хани һайн, үнэн зүрхэнэй үдэшэлгэн болобо. Советскэ корабльнуудай Эхэ орон тээшээ шэглэн, Осло-Фиорд гэдэг тохойн саана орожо харагдахаяа болиторнь, үдэшэгшэ зон пристань дээрэ хаража байгаа.

Атомна, водородно зэбсэг хоримжолхо зорилготой уласхоорондын хоёрдохи конференци дүүрэбэ

ПЕКИН. (ТАСС). Атомна болон водородно зэбсэг хоримжолхо зорилготой уласхоорондын хоёрдохи конференци Нагасаки городто августын 6-һаа боложо үргэлжэлөөд, августын 11-дэ тараба гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Конференцидэ хабаадагшад түгэсхэлэйнгөө заседани дээрэ баталан абаһан деклараци соогоо атомна ба водородно бомбонуудые туршаха ябадал дары хоримжолхын түлөө тэмсэл ябуулхыень дэлхэйн бүхы оронуудай арадуудые, илангаяа Азиин арадуудые уряалба.

Тэрэшэлэн Японийн территори дээрэхи гадаадын сэрэгэй базануудые үгы болгохын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлхыень Японийн, дэлхэйн бусад оронуудай арадуудые мүн лэ уряалаа. Атомна, водородно бомбонуудые туршажа тэһэлхэ ябадал зогсоохо тухай хэлсээ хэхыень Холбоото Штадуудһаа, Англи болон Советскэ Союзһаа эрихэ гэһэн резолюци мүн тэрэ заседани дээрэ баталагдаа. Хүнүүдые олоор хюдаха зэбсэгые хуулиһаа гадуур гэжэ соносхохо асуудалаар, мүн буу зэбсэг хороохо тухай асуудалаар уласхоорондын конференци зарлахые тус резолюци дотор дурадхагдана.

Арабска оронуудай лигиин политическэ комитедэй резолюци

ПАРИЖ. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Каирһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, арабска оронуудай лигиин политическэ комитедэй нэгэн һаналтайгаар баталан абаһан резолюци соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Египетскэ акционернэ общество болохо Суэцкэ каналай компаниие өөрын национальна мэдэлэй болгохо гэһэн Египедэй шиидхэбэриие арабска оронууд һайшаана, тиихэтэеэ хамта, тус канал Египедэй таһаршагүй хуби мүн гэжэ тоолоно.

«Египедтэй һанал нэгэтэй байһан тухайдаа. Египедэй абаха баатай болоһон бүхы хэмжээе бүрин дэмжэхэ байһан тухайдаа арабска оронууд мэдүүлнэ» гэжэ резолюци доторнь хэлэгдэнэ.

ПРЕЗИДЕНТ НАСЕР ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

КАИР, августын 12. (ТАСС). Египедэй Республикын президент Гамаль Абдель Насер мүнөөдэр Пресс-конференци хээд, тэндэхи ба гадаадын 300 үлүүтэй журналистнууд хабаадаа. Президенттэй хамта гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Фавзи, президентын канцеляриин начальник Али Сабри гэгшэд пресс-конференцидэ хабаадалсаа.

Суэцкэ каналые өөрын национальна мэдэлэй болгоһонтой, мүн Суэцкэ канал тухай асуудалаар Лондондо болохо конференцидэ Египедые уриһантайнь дашарамдуулан, Египедэй правительствын хэһэн мэдүүлгые президент Насер соносхон тунхаглаба.

Тэрээнэйнгээ һүүлээр асуудалнуудта харюунуудые үгөө.

Суэцкэ каналай компани хадаа Египедэй компани юм, тиимэһээ Египедэй хуули ёһондо мэдэлтэй байха болоно, тэрээниие национальна мэдэлэй болголго Египедэй сүлөөтэ эрхын үндэһөөр бэелүүлэгдээ. Суэцкэ каналай компани тушаа гурбан гүрэнэй гаргаһан коммюнике соохи мэдүүлгые Египедэй правительство зүбшөөржэ шадахагүй гэжэ Египетскэ правительствын мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Суэцкэ каналай компаниие уласхоорондын шэнжэтэй болгохо гэдэгынь Египедэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаха гэһэн шалтаг олохо һэдэлгэ болоно. Египедэй энэ компаниин национальна удха шэнжэтэй байһаниинь мүнөө хүсэндөө байгаа уласхоорондын договорнууд, хэлсээнүүд соо мэдэрэгдэнхэй.

Тус компаниин национальна мэдэлэй болгогдоһон ябадалые суднаар һаадгүй ябалгатай худхаха гэһэн һэдэлгэнь Египедэй дотоодын хэрэгүүдтэ, сүлөөтэ эрхэдэ хамаархаха һэдэлгэ болоно.

Суэцкэ каналда уласхоорондын хиналта тогтоохо ябадалые Египедэй правительство буруушаана. Юундэб гэхэдэ, энэнь хамтын хүсөөр колониальна эзэмдэлгэ тогтоохо гэһэн һанаашалга болоно гэжэ тэрэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ. Уласхоорондын орган тогтоогдоо һаа, Египедэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаһан ябадал болохо байгаа. Египет тушаа Англиин, Франциин хэрэглэжэ байгаа хэмжээнүүдые Египедэй правительство эрид шууд буруушаана. Тэдэ хэмжээнүүдынь өөрынгөө газар дайдын зарим хубиие бусадай мэдэлдэ үгэхэ, өөрынгөө сүлөөтэ эрхэһээ арсахыень египет арадые баадхаха гэ… болгогдон хэрэглэгдэнэ. А… Франциин правительство… раалһан хэмжээнүүд ула… эб найрамдалые, аюулгү… һандаргана, Нэгэдэмэл Н… Организациин Уставта з…

Египедэй таһаршагү… байһан Суэцкэ каналда… асуудалнуудые хаража у… зарлагдаха конференци… ска правительствын зүгһ… нуудые тараахадаа Еги… шэн хэлсээгүйен Еги… вительство ехээр га… конференцидэ миин 24 … даа, гэхэ зуура 1955 онд… каналые 45 тухай орон… байһан юм.

Эдэ бүгэдые хараада а… педэй правительство зар… байгаа конференциие хуу… хэбэри гаргажа шадаха у… дын конференци гэжэ … байна Египедэй хуули ёһо… тай ямаршье асуудал, өө… риториин алишье хубилд… сүлөөтэ эрхэеэ эдэлхэ ям… далые зүбшэн хэлсэхэ эр… юм. Конференцидэ хабаа… ень Египет зүбшөөрэн аб… хагүй байна.

Уласхоорондын эб найр… хин хамгаалха зорилгоор… мэл Нацануудай Органи… Бандунгын гол ёһонуудта… дагаа тодоруулан харуул… да, Египетскэ правительс… оной Конвенцидэ гар таб… оронуудтай хамтадаа онд… ренци зарлаха хэмжээ а… лэн байна. Конвенцидэ га… оронууд, мүн Суэцкэ кан… рэглэлсэдэг бүхы орону… ренцидэмнай хабаадажа… байгаа. Энэ конференциин… гонь юуб гэхэдэ, 1888 он… циие дахин хаража үзэхэ… лаар суднануудай һаадгү… баталан тодорхойлхо, ла… дуулхаар хэлсээ баталха… рэлдэхэ байна. Тиимэ хэл… эй секретариадаар бүрид… таад, бүгэдэниитын анхар… носхогдожо болохо бшуу… сээндэ ондоошье правите… дай нэгэдэн хабаадахада… гэжэ Египетскэ правитель… дүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Президент Насер энэ ү… шог арад зондоо хандажа… гоор үгэ хэлээ.

Гамаль Абдель Насер СССР-тэ ошол… хойшолуулба

КАИР, августын 12. (ТАСС). Египедэй президент Гамаль Абдель Насер шэнэ оршон байдалай тохёолдоһон дээрэһээ, Советскэ Союз ошолгоёо түр зуура хойш… гэжэ МЕН агентство д… мэдээсэбэ.

Афганистанай королиин, Пакистанай прези… хамтын мэдүүлгэ

КАБУЛ, августын 12. (ТАСС). Афганистанай король Мухаммед Захир-шах ба Пакистанай президент Искандер Мирза гэгшэдэй хоорондо хэлсээн хэгдэжэ дүүрээ.

Хамтын мэдүүлгэ соонь иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: «хоёр ороной хоорондо нягта харилсаа холбоо хангаха, эдэнэй хоорондо гараһан бүхы арсалдаануудые хамтаараа… ной хэлсээ хэжэ шиидхэх… байһые лаблан батална.

Афганистанай король… Захир-шах Пакистанда… шалыт гэһэн Пакистанай… тын уряалые зүбшөөрэн…

Августын12-то Исканде… Кабулһаа Карачи ниидэ…

СССР-эй арадуудай спартакиада

Хүнгэн атлетигүүдэй старт дээрэ

В. ЦЫМБАЛЮК ГҮЙЛГӨӨР ИЛАА. Н. ОТКОЛЕНКО ШЭНЭ АМЖАЛТА ТУЙЛАА. Г. ПОПОВА АЛТАН МЕДАЛЬ АБАБА.

Августын 11-дэ хүнгэн атлетигүүдэй хоорондо шанга мүрысөөн болоо.

800 метр газарта эрэшүүлэй финальна урилдаан һонирхолтойгоор үнгэрөө. Ороной 9 бэрхэ урилдаашад—Москвагай, Ленинградай, РСФСР-эй болон Айзербайджанай суглуулагдамал командануудай спортсменүүд түрүүшын 200 метртэ 27 секунда соо гүйгөө. 100 метрын һүүлээр москвич Г. Говоров түрүүлбэ. Газарайнгаа хүсэлгэ 54.2 секунда соо гүйһэн байна юм. Тэрэнэй хойно дүтэһэн москвич А. Осминкин, ленинградец В. Цымбалюк ерэжэ ябаба. Цымбалюк эршэтэй шангаар ахин харайжа, хамагһаа түрүүлэн лентэдэ хүрөө. Илагшын гүйһэн сагынь—1 минута 50,3 секунда болоо. «Ажалай резерв» общестын ленинградска спортсмен В. Цымбалюк Спартакиадын ба Советскэ Союзай чемпион болобо.

800 метртэ урилдагшадай дундаһаа москвич Г. Говоров 1 минута 50,4 секунда соо гүйжэ, хоёрдохи һуури; үнгэрэгшэ жэлдэ ороной чемпион байһан А. Осминкин (Москва) тиимэл саг соо гүйжэ, гурбадахи һуури; москвич Г. Модой 1 минута 50,5 секунда соо гүйжэ, дүрбэдэхи һуури эзэлээ.

100 метртэ урилдаха эхэнэрнүүд гүйхэ харгы дээрээ гарабад. Энэ урилдаанда И. Бочкарёва (Москва), В. Крепкина (Украина), В. Югова (РСФСР), М. Иткина (Белорусси), Г. Попова (Ленинград), Л. Пютсепп (Эстони), Г. Резчикова (РСФСР) финальна урилдаанда хабаадаа. Ленинградай басаган Галина Попова 11,6 секунда соо гүйжэ түрүүлэн ерээд, Спартакиадын ба СССР-эй чемпион болобо. Хоёрдохи һуурида—В. Югова (11,7 секунда), гурбадахида—В. Крепкина (11,7 секунда), дүрбэдэхидэ—И. Бочкарева— (мүн 11,7 секунда) гараа.

Мүн баһа 400 метртэ эхэнэрнүүдэй финальна урилдаан болобо. Тэрээндэ хабаадагшадай тоодо дэлхэй дээрэ суутай Н. Откаленко (Москва) бии. Даб дээрэхи урилдаанай үедэ Откаленко 56,6 секунда соо гүйгөө. Саашадаа тиимэл һайнаар гүйжэ, Спартакиадын чемпион болоо. Хоёрдохи һуурида—москвичка З. Сафронова (55,9 секунда), гурбадахи һуурида—Украинын спортсмен басаган Л. Лысенко (56,1 секунда) гараа.

Августын 11-дэ эрэшүүл 200 метртэ, мүн 5 мянган метртэ урилдаагаа. 5 километртэ урилдаагшадай дундаһаа ленинградец Е. Жуков, В. Куц гэгшые гурбан секунда үлүүтэйгээр илаба. Е. Жуков 14 минута 23 секунда соо гүйжэ ерээ.

ҺЭЛЬБЭДЭН ТАМАРАГШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Һэльбэдэн тамарагшадай мүрысөөн Химкинскэ водохранилищида 6 үдэрэй турша соо үргэлжэлөө. Августын 11-дэ эрэшүүлэй командануд 2 мянган метрын газарта һэльбэдэн тамаржа урилдаба.

Нэжээдээрээ урилдагшадай дундаһаа Ленинградай түлөөлэгшэ, СССР-эй чемпион Ю. Тюкалов хамагһаа түрүүлэн ошобо. Тэрэнэй хойноһоо москвагайхид А. Беркутов, В. Иванов эршэмтэйгээр һэльбэдэн дабшаа. Тюкаловай лодкын 500 метртэ хүрөөд ябахадань, Иванов ахижа эхилээ. Хэдэн секундын үнгэрһэнэй һүүлээр эдэ хоёрой лодконууд зэргэшэн дабшаба. Үшөө 200 метр гаталһанай удаа Иванов Тюкаловые ахиба. Тэрэл янзаараа хүрэжэ ерэбэд. 18 наһатай москвич Вячеслав Иванов Спартакиадын чемпионой нэрэзэргэдэ хүртөө. Тэрэнэй удаа Ю. Тюкалов, А. Беркутов ерээ.

Жолоодогшогүй хоёрлоһон һэльбэтэй урилдаанда Европын ба СССР-эй чемпионууд Г. Жилин, И. Емчук (Украина) алтан медальнуудые абаба.

Академическэ ёһоор һэльбэдэн тамарагада командна түрүү һууринуудые ээлэгшэд гэбэл: нэгэдэхи һуурида—Москвагай һэльбэшэд (209 очкотой) гараа. Тэрэнэй удаа Украинын спортсменүүд ерэбэ. Саашанха һууринуудые Ленинградай, Латвиин командаанууд, РСФСР-эй, Литвагай болон Эстониин суглуулагдамал командануд эзэлээ.

СПОРТИВНА ГИМНАСТИКААР ЧЕМПИОН БОЛОГШОД

Эхэнэрнүүдэй спортивна гимнастикаар Спартакиадын мүрысөөн боложо дүүрээ. Ленинградай басаган Тамара Манина СССР-эй чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Нүхэр Манина уялгата ба дураараа дүүргэхэ программын бүхы һорёонуудта хабаадажа, 86,5 баллтай болоһон байха юм. Москвагай басаган Софья Муратова 86,35 баллтай боложо, хоёрдохи һуури эзэлээ. Украинын командын түлөөлэгшэ Полина Астахова 88,55 баллтай боложо, гурбадахи һуурида гараба.

Гимнастикын ондо ондоо зүйлнүүдээр ороной чемпионой нэрэзэргэнүүд олгогдоо. Украинын спортсмен басаган Лариса Латынина өөрөө упражненинүүдые хэжэ, тулгалан һүрэжэ, СССР-эй чемпионой нэрэзэргэдэ хүртээ. Ленинградай басаган Тамара Манина монсогор модон дээрэ упражнени хэлгын талаар ороной чемпион болобо.

Командна һууринуудай талаар Украинын эхэнэр гимнастнууд коллектив 633,2 баллтай болоо, илалта туйлаа. 632,7 баллатай Москвагай команда—хоёрдохи һуури, Ленинградай команда—гурбадахи һуури, РСФСР-эй спортивна коллектив—дүрбэдэхи һуури, Грузиин команда—табадахи, Белоруссиин команда—зургаадахи һуури эзэлээ.

МОСКОВСКО СПОРТСМЕНҮҮД ТҮРҮҮЛЖЭ ЯБАНА

Спартакиадын командна мүрысөөндэ 16 янзын спорт ороод байна. Московско спортсменүүдые бусад бүхы командануудай «хүсэхэнь» бэрхэтэй болоо. Москвагайхид августын 12-то 388,5 очкотой болоһон байха юм.

Российска Федерациин физкультурнигууд Спартакиадын командна мүрысөөнэй талаар (371 очкотой) хоёрдохи һуури эзэлэнхэй. Украинска физкультурнигууд 343,5 очкотой боложо, гурбадахи һуури эзэлээ. Ленинградайхид 334 очкотой болоод, дүрбэдэхи һуурида гараа.

Августын 12-то һорёон-мүрысөөнэй ехэ талмай дээрэ хахад-финалай түрүүшын уулзалга болобо. Эндэ Грузиин ба Украинын командануд наадаа.

Хүн зоной һууринуудаа хүсэд эзэлээдүй байтарнь, 1:0 гэһэн тоо харагдаба. Грузиин футболистнууд түрүүшын бумбэгэ оруулаа. Эдэнэр матчын түрүүшын хубине 2:1 гэһэн тоотойгоор шүүгээ. Наадаанай эсэстэ Грузинска ССР-эй команда 3:1 гэһэн тоотойгоор илаа, финалда оробо. Хоёрдохи хахад-финалай наадан Москвагай, Ленинградай командануудай хоорондо болохо.

42 километр 195 метртэ марафонско түхэлэй … урилдаан боложо, 1… баадаба.

20 километрын … һүүлээр И. Филин, … Иванов гэгшэд түрү… И. Филин (РСФСР… лагдамал команда… альга ташалгаар ү… рүүлжэ ерэбэ. Тии… 20 минута 5,2 секу… жэ, бүхэсоюзна шэ… туйлаа.

А. Иванов (Моск… 21 минута 52 секу… жэ, хоёрдохи һуури…

1955 ондо Ленинг… ган Н. Виноградов… ненко), Москвагай б… Чудина хүнгэн ат… янзын һорёондо … дэлхэйн рекорд ту… СССР-эй арадуудай … киадада тэдэнэр хо… баадаад, мүнөө Ви… түрүү һуури эзэлэ… жэлдэ 4747 очкот… аад, мүнөө 4767 очк…

Чудина 4632 оч… жо, хоёрдохи һуури…

Мэргэн буудагша… сөөн боложо үргэл… густын 12-то бага … винтовкоор 50 метр… РСФСР-эй суглуул… мандын хабаат… мастер Т. Бушари… болохо 300 очкоо… Нэгэдэхи разрядай… О. Мезенцев (Ли… мүн лэ 300 очкот… дые абаба.

Редактор Д. Л. …

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина. 26 Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и перев… культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00839. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак…